

Zajedničko obavljanje samostalne djelatnosti (obrta)

Valentina Bocak, mag. oec.

Fizičke osobe mogu gospodarske djelatnosti obavljati kao pojedinci ili kao supoduzetnici (zajednički sa jednom ili više osoba), pri čemu sklapaju ugovor o zajedničkom obavljanju djelatnosti (ortački ugovor), kojim uređuju svoje međusobne odnose (primjere kojih donosimo u članku). Zajednička djelatnost može se obavljati temeljem vođenja poslovnih knjiga i paušalno.

Kod vođenja poslovnih knjiga dohodak od zajedničke djelatnosti utvrđuje se kao razlika primitaka i izdataka, pod istim uvjetima kao kada poslovanje obavlja jedna fizička osoba (obrtnik), za koji se podnosi Prijava dohotka od zajedničke djelatnosti (obrazac DOH-Z) do 31. siječnja tekuće godine za prethodnu. Temeljem predanog obrasca DOH-Z utvrđuje se zajednički dohodak (gubitak) i raspodjela udjela na supoduzetnike. Svaki supoduzetnik svoj udjel u zajednički ostvarenom dohotku iskazuje u godišnjoj prijavi poreza na dohodak, koju je obvezan predati do 28. veljače tekuće godine za prethodnu. U članku detaljnije pišemo o obvezama koje imaju supoduzetnici u zajedničkom poslovanju (ovisno o tome da li se oporezuju paušalno ili temeljem poslovnih knjiga).

1. Uvod

Kada dvije ili više fizičkih osoba koje koje obavljaju djelatnost obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti, samostalne djelatnosti (primjere, liječnici, stomatolozi, odvjetnici, javni bilježnici, fizioterapeuti, medicinske sestre i dr. djelatnosti iz čl. 18. st. 2. Zakona o porezu na dohodak¹, nadalje: **ZakDOH**), te poljoprivrede i šumarstva odluče djelatnost obavljati zajednički, prije početka zajedničkog obavljanja djelatnosti moraju sklopiti ugovor u kojem će točno definirati svoje međusobne odnose.

2. Zajedničko obavljanje obrta

Zajedničko obavljanje obrta propisano je čl. 33. Zakona o obrtu² (nadalje: **ZakObrt**).

Fizičke osobe mogu zajednički obavljati obrt ako udovoljavaju uvjetima iz čl. 34. st. 1. ZakObrt:

- ako im pravomoćnom sudskom presudom, rješenjem o prekršaju ili odlukom Suda časti nije izrečena sigurnosna mjera ili zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti dok ta mjera traje, te

- imaju pravo korištenja prostora ako je to potrebno za obavljanje obrta, te ako:
- ukoliko je za obavljanje obrta potrebno ispunjavati i posebne uvjete (koji se odnose na odgovarajuću stručnu osposobljenost, odgovarajućeg srednjeg strukovnog obrazovanja ili položenoga majstorskog ispita (prema odredbama Pravilnika o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica, Nar. Nov., br. 42/08), kod obavljanja zajedničke samostalne djelatnosti dovoljno je da samo jedna od osoba ispunjava te uvjete (čl. 34. st.3. ZakObrt). Ako niti jedna osoba ne ispunjava poseban uvjet stručne osposobljenosti, odgovarajućeg srednje strukovnog obrazovanja ili položenoga majstorskog ispita mogu obavljati vezani obrt samo ako na tim poslovima zaposle radnika, u punom radnom vremenu, koji udovoljava tim uvjetima. Isto tako, trebaju udovoljavati i posebnim zdravstvenim uvjetima, ako je to propisano zakonom. Zajedničko obavljanje gospodarske djelatnosti između dvije ili više fizičkih osoba uređuje se pisanim ugovorom (čl. 33. st. 2. ZakObrt), na koji se primjenjuju propisi kojima se uređuju obvezni odnosi u ortaštvu (čl. 637. do čl. 660. odsjek 13, Zakona o obveznim odnosima³ - u nastavku teksta: **ZO**).

¹ Zakon o porezu na dohodak objavljuje je u Nar. Nov., br. 177/04 do 136/15.

² Zakon o obrtu objavljen je u Nar. Nov., br. 143/13.

³ Zakon o obveznim odnosima u Nav. Nov., br. od 35/05 do 78/15.

Konkretnije, fizičke osobe koje žele zajednički obavljati obrtničku djelatnost moraju sklopiti pisani ugovor o zajedničkom obavljanju obrta (ugovor o ortaštvu, odnosno ortački ugovor). Ugovor o zajedničkom obavljanju obrta se obvezno prilaže kod upisa zajedničkog obavljanja obrta u obrtni registar kod mjesno nadležnog ureda državne uprave u županiji, odnosno nadležnom uredu Grada Zagreba (čl. 34. st. 2. ZakObrt).

U zajednički obrt može u svakom trenutku pristupiti ali iz njega istupiti jedna ili više fizičkih osoba – pri čemu se obavljanje obrtničke djelatnosti nastavlja.

Istupanje fizičke osobe iz zajedničkog obrta i/ili pristupanje novih fizičkih obrta prijavljuje se mjesno nadležnom uredu državne uprave u županiji, odnosno nadležnom uredu Grada Zagreba, koji te promjene upisuje u obrtni registar (čl. 35. st. 2.i. 3.ZakObrt).

3. Ugovor o zajedničkom obavljanju obrtničke djelatnosti (ortački ugovor)

U ugovoru o zajedničkom obavljanju djelatnosti, ortaci posebice trebaju definirati slijedeće odnose:

1) **Imovina** (čl. 638. do 641. ZO) koju čine ulazi ortaka tj. imovina koju **ortaci** (osobe koje se ugovorom obvezuju uložiti svoj rad i/ili imovinu radi postizanja zajedničkog cilja) **unose** u zajedničko obavljanje djelatnosti (tj. popis imovine koju unosi jedan ortak, koju drugi itd.), kao i ona imovina koja je **stečena poslovanjem** ortaštva. Imovina ortaštva je zajednička imovina ortaka.

Ukoliko neku od svoje postojeće imovine neki od ortaka ne unese u zajedničko obavljanje djelatnosti, ta imovina ostaje njegova posebna imovina, izdvojena od zajedničke imovine (konkretnije, ukoliko ortak u svom popisu dugotrajne imovine ima primjerice 4 kamiona i u zajednički obrt unese 3 kamiona, u njegovom popisu dugotrajne imovine i dalje će se nalaziti 1 kamion na koji će i nadalje obračunavati amortizaciju koja čini njegov zasebni trošak, tj. to neće biti trošak zajedničkog obrta. Taj će obrtnik za svoje (samostalno) poslovanje voditi svoje poslovne knjige, dok će se za obavljanje zajedničke djelatnosti voditi „posebne“ poslovne knjige).

Bitno je definirati i **veličinu uloga** u zajedničkom obavljanju djelatnosti (koliki će ulog svaki od ortaka unijeti u zajedničko obavljanje samostalne djelatnosti). Ulog u zajedničko obavljanje samostalne djelatnosti može biti u obliku stvari, prava, novca, rada i drugih dobara. Ukoliko se ulaže cijela imovina pod njom se razumijeva samo sadašnja imovina, međutim ako ugovor obuhvaća i buduću imovinu, pod njom se razumijeva samo stečena, a ne i naslijeđena imovina, osim ako u ugovoru nije drugačije navedeno (čl. 639. ZO). Ako je neki od ortaka uložio samo svoj rad, isti ima pravo na udio u dobiti, ali ne i na udio u glavnici ortaštva, osim ako je vrijednost njegova rada, procijenjena u novcu, uključena u glavnicu.

Ortaci su (ako nije drugačije ugovoreno) obvezni imati jednake uloge. Ortaci su dužni jednako sudjelovati u ostvarivanju zajedničkog cilja, bez obzira na vrstu i veličinu njihovih pojedinačnih uloga. U slučaju da je u poslovanju potrebno (radi ostvarivanja zajedničkog cilja) povećati uloge, ortak koji ne pristane na povećanje uloga može biti isključen iz ortaštva (a može i sam istupiti).

Stvari i prava koje ortaci ulože u zajedničko obavljanje djelatnosti postaju imovinom ortaštva (temeljem ugovora o

ortaštvu na način propisan za stjecanje pojedinih imovinskih prava) Ortaci odgovaraju za eventualne pravne i/ili materijalne nedostatke svojih uloga (pojedinačno, tj. svaki ortak odgovara za svoj ulog). Ortaci ne mogu raspolagati svojim udjelom niti pojedinim stvarima i pravima iz zajedničke imovine, niti zahtijevati njezinu diobu

2) **Posloводство, zastupanje, odnos prema trećima, odgovornost za štetu**

Vođenje poslova ortaštva pripada zajednički svim ortacima. Ortak koji ulaže samo svoj rad, a koji nije uključen u glavnicu, sudjeluje kod donošenja odluka, ali bez prava glasa (čl. 642 ZO).

Ortaci u ugovoru trebaju ugovoriti način zajedničkog posloводства i prijenos posloводства (da li poslove vode zajednički ili će vođenje poslova drugačije ugovoriti), način zastupanja (da li su svi ortaci ovlašteni zastupati zajednički obrt ili samo neki od njih), polaganje računa (vođenje poslovnih knjiga, podnošenje računa o stanju zajedničke imovine te svim prihodima i rashodima...), nadzor (pravo ortaka na zahtijevanje izvješća o poslovima ortaštva i uvida u poslovne knjige i druge isprave), oduzimanje ovlaštenja i otkaz posloводства (u slučaju grube povrede povjerene dužnosti, nesposobnosti za uspješno vođenje poslova ili drugih važnih razloga), tko će od ortaka i kako sklapati pravne poslove (ugovore, sporazume i sl.), način odgovornost za štetu koju pojedini od ortaka nanese zajedničkom obrtu (prema čl. 642. do 649. ZO).

3) **Udjel u dobiti i gubitku**

Ortaci trebaju utvrditi koliki udjel u ostvarenoj dobiti (dohotku) ili gubitku pripada svakom od njih.

Ukoliko udjele ne ugovore posebno, smatra se da svakom od ortaka pripada jednak udjel (čl. 651. ZO).

4) **Istup i isključenje ortaka**

Budući se u praksi često pojavljuju slučajevi istupanja ortaka iz zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti, u ugovoru o zajedničkom obavljanju samostalne djelatnosti treba točno definirati odnose između ortaka u slučaju istupanja. Ortak se može isključiti iz ortaštva ako za to postoje važni razlozi, a osobito zbog povrede bitne obveze iz ugovora o ortaštvu, pada pod stečaj, potpunog ili djelomičnog oduzimanja poslovne sposobnosti ili gubitka povjerenja zbog učinjenog kažnjiva djela. Odluku o isključenju, ako nije drukčije ugovoreno, donose ostali ortaci jednoglasno (čl. 652. do 654. ZO).

Konkretnije, treba definirati na koji će način ortak koji istupa iz zajedničkog obrta sudjelovati u dobiti i gubitku koja je nastala do dana istupa, što je sa dobiti ili gubitkom iz poslova koji u vrijeme njegova istupa još nisu bili okončani (te pravu ortaka koji je istupio da u tom slučaju zahtjeva obračun o poslovima koji su u međuvremenu privedeni kraju te isplatama koje mu na temelju toga pripadaju i o stanju poslova koji još nisu okončani), obveza ortaka koji istupa da u slučaju gubitka u poslovanju zajedničkog obrta nadoknadi ostalim ortacima taj gubitak (razmjerno njegovom udjelu) ukoliko zajednička imovina nije dovoljna za pokriće tog gubitka.

Ortak koji otkazuje ugovor o ortaštvu ili je iz ortaštva isključen: - sudjeluje u dobiti i gubitku nastalima do dana otkaza, odnosno isključenja, - sudjeluje u dobiti i u gubitku i iz onih poslova koji u vrijeme njegova izlaska iz ortaštva još nisu bili okončani i koje su ostali ortaci ovlašteni privedi kraju onako kako je to za njih najpovoljnije, - ima pravo po proteku svake poslovne godine zahtijevati obračun o poslovima koji su u me-

đuvremenu privedeni kraju, o isplataima koje mu na temelju toga pripadaju i o stanju poslova koji još nisu okončani. Udio ortaka koji otkazuje ugovor o ortaštvu (ili je iz istog isključen) u imovini ortaštva prirašta ostalim ortacima, a ovi su dužni vratiti mu stvari koje je dao ortaštvu na korištenje, osloboditi ga zajedničkih obveza, odnosno dati mu primjereno osiguranje ako te obveze još nisu dospjele i isplatiti mu ono što bi dobio od zajedničke imovine kad bi u vrijeme njegova istupa, odnosno isključenja ortaštvo prestalo. U slučaju da zajednička imovina nije dovoljna da se njome pokriju zajedničke obveze i ulozi, ortak koji je izašao iz njega dužan je razmjerno njegovu udjelu u ortaštvu ostalim ortacima nadoknaditi taj gubitak.

5) Prestanak ortaštva i podjela zajedničke imovine

Ortaci moraju točno definirati svoje odnose u slučaju prestanka zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti, tj. kako će podijeliti zajedničku imovinu, kako sudjelovati u (eventualnom) gubitku, koji je položaj eventualnih nasljednika pojedinih ortaka i sl.

Ortaštvo može prestati (čl. 655 ZO):

- ostvarenjem cilja ortaštva ili ako njegovo ostvarenje postane nemogućim,
- protekom vremena na koje je sklopljen ugovor o ortaštvu,
- propašću zajedničke imovine,
- sporazumom ortaka,
- smrću, odnosno prestankom postojanja te istupom i isključenjem ortaka, ako ortaštvo čine dva ortaka,
- odlukom suda u slučaju prestanka ortaštva iz važnog razloga.

Prava i obveze ortaka u pravilu ne prelaze na njegove nasljednike (čl. 656. ZO). Nasljednici ortaka dužni su o njegovoj smrti bez odgađanja obavijestiti ostale ortake i poduzeti mjere za zaštitu njihovih interesa, a ostali ortaci su dužni bez odgađanja preuzeti poslove koji su bili povjereni umrlome ortaku. Ako se ortaštvo ne bi s njima nastavio, nasljednici ortaka su ovlašteni su zahtijevati polaganje računa i njihovo podmirjenje do dana ostaviteljeve smrti, ali i obvezni podmiriti ono što je ostavitelj dugovao ortaštvu. Ako su ugovorom o ortaštvu izrijekom obuhvaćeni nasljednici ortaka, obvezni su, ako prihvate nasljedstvo, nastaviti ortaštvo. Ta se obveza ne može odnositi na nasljednike nasljednika. Ako nasljednik nije u stanju ispuniti ostaviteljeve obveze prema ortaštvu, odbit će mu se od naslijede-nog udjela razmjernan dio.

Nakon prestanka ortaštva slijedi dioba zajedničke imovine (čl. 657 i čl. 658. ZO). Stvari koje je ortak dao na korištenje, odnosno uporabu ortaštvu, vraćaju mu se s time da nema pravo na naknadu za slučajnu propast ili oštećenje stvari, niti za njezino pogoršanje zbog redovite uporabe.

Iz zajedničke imovine najprije se podmiruju dugovanja ortaštva, a ako su nedospjela i sporna ostavlja se onoliko koliko je potrebno za njihovo podmirjenje. Nakon podmirjenja zajedničkih dugova vraćaju se ulozi s time da se za nenovčane uloge (osim onih koji su se sastojali u radu ili prepuštanju stvari na uporabu) naknađuje vrijednost koju su imali u vrijeme ulaganja. Ukoliko je za namirenje dugova potrebno, novčava se i zajednička imovina, dok se ostatak zajedničke imovine, nakon podmirjenja dugova ortaštva i vraćanja uloga, dijeli na ortake prema njihovim udjelima u dohotku (dobiti). Ako je to potrebno radi diobe imovine, ortaštvo se nastavlja kod okončanja poslova u tijeku, sklapanja novih poslova potrebnih za okončanje tih poslova kao i za održavanje i upravljanje zajedničkom imovinom.

Ako iz ugovora o ortaštvu ne proizlazi što drugo, s prestankom ortaštva prestaje i ovlaštenje ortaka da vodi poslove ortaštva.

U nastavku prikazujemo primjer Ugovora o obavljanju zajedničke samostalne djelatnosti u kojem jedan od ortaka ulaže novčana sredstva, a drugi „samo“ rad:

Na osnovu odredaba Zakona o obrtu (Nar. nov., br. 143/13) i uz primjenu odredaba Zakona o obveznim odnosima (Nar. nov., br. 35/05 do 75/15) ugovorne strane (u nastavku: ortaci):

MARIO PERIĆ, Zagreb, Selska bb, OIB: 23456789012 i
LUKA IVIĆ, Zagreb, Ilica bb, OIB: 34567890123

zaključili su dana 01.10.2016. u Zagrebu ovaj

UGOVOR O ORTAŠTVU radi zajedničkog obavljanja obrta

Članak 1.

Ovim ugovorom o ortaštvu ugovorne strane se udružuju radi zajedničkog obavljanja obrta s ciljem postizanja i podjele očekivane dobiti.

TVRTKA

Članak 2.

Zajednički obrt koji se obavlja temeljem ovog ugovora posluje pod zajedničkom tvrtkom Obrt za ugostiteljstvo i trgovinu „MALU“, vl. Mario Perić i Luka Ivić.

SJEDIŠTE

Članak 3.

Sjedište zajedničkog obrta pod tvrtkom Obrt za ugostiteljstvo i trgovinu „MALU“, vl. Mario Perić i Luka Ivić je u Zagrebu, Selska bb

DJELATNOST ZAJEDNIČKOG OBRTA

Članak 4.

Djelatnost ovog zajedničkog obrta su ugostiteljstvo i trgovina na malo.

ULOZI

Članak 5.

Ortaci su suglasni da radi zajedničkog obavljanja obrta unose u zajednički obrt slijedeće ortačke uloge:

- 1) MARIO PERIĆ unosi aparat za kavu (marka: Saeco) i svoj rad.
- 2) LUKA IVIĆ daje novčani ulog u iznosu 30.000,00 kuna, fopkopi aparat (marka: Canon, model: workio 1510) i svoj rad.

Članak 6.

Niti jedan ortak ne može raspolagati sa svojim udjelom niti pojedinim stvarima iz zajedničke imovine, niti može zahtijevati njihovu podjelu.

Ortaci nisu obvezni na naknadno povećanje uloga, ako se zbog promijenjenih okolnosti cilj

Ortaštva ne može postići bez povećanja uloga, ortak koji ne pristane na povećanje uloga može istupiti iz ortaštva, a može se i isključiti.

Članak 7.

Ovom ortaštvu može pristupiti novi ortak za što je potrebna suglasnost oba postojeća ortaka. Kod pristupa novog ortaka obvezno se sklapa aneks ovom ugovoru kojim se utvrđuje ortački ulog novog ortaka i ostala pitanja vezana za poslovanje ortaštva.

POSLOVODSTVO I ZASTUPANJE**Članak 8.**

Pravo na vođenje poslova zajedničkog obrta i pravo na zastupanje pripada samo obrtniku LUKI IVIĆU kao punomoćniku, a isti nema pravo povjeriti vođenje poslova trećoj osobi, dok MARIO PERIĆ ima pravo nadzora nad poslovanjem ortaštva, što znači da može zahtijevati izvješće o poslovima ortaštva i pravo uvida u poslovne knjige, te u druge isprave.

ODGOVORNOST ZA ŠTETU**Članak 9.**

Svaki od ortaka obrtnika odgovoran je za štetu koju nanese zajedničkom obrtu izuzev ako ne dokaže da je do štete došlo bez njegove krivnje.

DOBIT I GUBITAK**Članak 10.**

Svaki od obrtnika ima pravo na jednak udio u dobiti, ali i u gubitku zajedničkog obrta.

ISTUP I ISKLJUČENJE ORTAKA**Članak 11.**

Svaki od ortaka može otkazati ovaj ugovor u svako doba, osim u nevrjeme ili na štetu ostalih ortaka.

Ortak koji otkáže ovaj ugovor suprotno odredbi iz prethodnog stavka, odgovara drugom ortaku za štetu koja zbog toga nastane.

Članak 12.

Ortak se može isključiti iz ortaštva ako za to postoje važni razlozi, a osobito zbog povrede bitne obveze iz ugovora o ortaštvu, pada pod stečaj, potpunog ili djelomičnog oduzimanja poslovne sposobnosti ili gubitka povjerenja zbog učinjenog kažnjivog djela.

Članak 13

Ortak koji je otkazao ugovor o ortaštvu ili je iz ortaštva isključen sudjeluje u dobiti i gubitku nastalom do dana otkaza, odnosno isključenja.

Ortak sudjeluje u dobiti i u gubitku i iz onih poslova koji u vrijeme njegova izlaska iz ortaštva još nisu bili okončani a koje drugi ortak privodi kraju onako kako je to za njih najpovoljnije.

Ortak koji je izašao iz ortaštva ima pravo po proteku svake poslovne godine zahtijevati obračun o poslovima koji su u međuvremenu privedeni kraju, o isplataima koje mu na temelju toga pripadaju i o stanju poslova koji još nisu okončani.

Udio ortaka, koji je otkazao ugovor o ortaštvu ili je iz ortaštva isključen, u imovini ortaštva prirasta drugom ortaku, a on je dužan vratiti mu stvari koje je dao ortaštvu na korištenje, osloboditi ga zajedničkih obveza, odnosno dati mu primjereno osiguranje ako te obveze još nisu dospjele i isplatiti mu ono što bi dobio od zajedničke imovine kad bi u vrijeme njegova istupa, odnosno isključenja ortaštvo prestalo.

Ako zajednička imovina nije dovoljna da se njome pokriju zajedničke obveze i ulozi, ortak koji je izašao iz njega dužan je razmjerno njegovu udjelu u ortaštvu drugom ortaku nadoknaditi taj gubitak.

PRESTANAK UGOVORA**Članak 14.**

Ovaj ugovor prestaje:

- sporazumom strana (ortaka),
- propašću zajedničke imovine,
- ako se utvrdi da je ostvaranje zajedničkog cilja postalo nemogućim,
- odlukom suda u slučaju prestanka ortaštva iz važnog razloga.

DIOBA ZAJEDNIČKE IMOVINE**Članak 15.**

Nakon utvrđenja da je ortaštvo prestalo ortaci pristupaju diobi zajedničke imovine.

Iz zajedničke imovine najprije se podmiruju dugovanja ortaštva, a ako su nedospjela i sporna ostavlja se onoliko koliko je potrebno za njihovo podmirenje.

Nakon podmirenja zajedničkih dugova vraćaju se ulozi s time da se za nenovčane uloge, osim onih koji su se sastojali u radu ili prepuštanju stvari na uporabu, naknađuje vrijednost koju su imali u vrijeme ulaganja.

Radi namirenja dugova i vraćanja uloga unovčit će se zajednička imovina, ako je to potrebno.

Ostatak zajedničke imovine, nakon podmirenja dugova ortaštva i vraćanja uloga, dijeli se na ortake prema njihovim udjelima u dobiti.

ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 16.**

Ovaj ugovor zaključuje se na neodređeno vrijeme.

Sve izmjene i dopune ovog ugovora važit će pod nazivom aneks samo onda ako su sačinjene u pisanoj formi i u istom broju primjeraka kao ovaj ugovor.

Članak 17.

Ovaj ugovor stupa na snagu i primjenjuje se od dana potpisa, kao što to vrijedi i za sve anekse ovog ugovora.

Ugovor se zaključuje u 3 (tri) istovjetna primjerka i to za svakog obrtnika – ortaka po 1 (jedan) i 1 (jedan) primjerak se prilaže nadležnom uredu za gospodarstvo za upis zajedničkog obavljanja obrta u obrtni registar.

Isto pravilo iz stavka 2. ovog članka primjenjuje se na anekse ovog ugovora.

Potpisi obrtnika – ortaka:

- 1) _____
- 2) _____

U slučaju da oba ortaka ulažu novčana sredstva i svoj rad, te da oba imaju pravo na vođenje poslova, a samo jedan (punomoćnik) za zastupanje, tada bi članak 5. (Ulozi) i članak 8. (Posloводство i zastupanje) navedenog ugovora glasili:

ULOZI**Članak 5.**

Ortaci su suglasni da radi zajedničkog obavljanja obrta unose u zajednički obrt slijedeće ortačke uloge:

- 1) MARIO PERIĆ unosi iznos od 20.000,00 kn, radni stol, prijenosno računalo i svoj rad.
- 2) LUKA IVIĆ unosi iznos od 20.000,00 kn, prijenosno računalo, ormar i police i svoj rad.

POSLOVODSTVO I ZASTUPANJE**Članak 8.**

Pravo na vođenje poslova zajedničkog obrta pripada svim ortacima zajedno, a niti jedan ortak nema pravo povjeriti vođenje poslova trećoj osobi.

Pravo na zastupanje pripada samo obrtniku LUKI IVIĆU kao punomoćniku.

Nadalje, u praksi su česti ugovori o zajedničkom obavljanju djelatnosti koji se sklapaju u vrlo kratko vrijeme (primjerice, kada jedan od obrtnika odlazi u mirovinu), pa treba dobro definirati dio ugovora koji se odnosi na uloge, te diobu zajedničke imovine (bitno je definirati koji ortak što unosi u zajedničko obavljanje djelatnosti (poželjno je unijeti samo imovinu koja će ostati u obrtu nakon istupanja nekog od ortaka). Treba pritom imati na umu i da se kod zatvaranja obrta pojedinca (primjerice, kod umirovljenja) rade „likvidacijska“ knjiženja, tj. imovina koja ostaje obrtniku (koji ide u mirovinu), a koja nije unijeta u zajednički obrt, unosi se u poslovne knjige (Knjigu primitaka i izdataka) kao primitak u visini tržišne vrijednosti imovine, na koju se obračunava i plaća PDV (ako je korišten kod nabave), dok u izdatke ide knjigovodstvena vrijednost dugotrajne imovine prema popisu te imovine u trenutku likvidacije (neamortizirani iznos, op.a.). Dakle, ako je namjera (kod sklapanja ortakog ugovora) da se djelatnost obrta nastavlja i dalje (i nakon odlaska u mirovinu jednog od ortaka), sa imovinom tog obrta, poželjno je tu imovinu unijeti kao udjel u zajedničko obavljanje djelatnosti.

4. Zajedničko obavljanje samostalne djelatnosti prema propisima o porezu na dohodak i doprinosima

Ako više fizičkih osoba ostvaruje dohodak zajedničkim obavljanjem samostalne djelatnosti (supoduzetništvo, ili ortaštvo prema ZakObrt,op.a.), svaka fizička osoba (supoduzetnik) plaća porez na dio dohotka koji joj pripada od zajedničke samostalne djelatnosti. Dohodak ostvaren obavljanjem zajedničke samostalne djelatnosti (iz čl. 18. Zakona o porezu na dohodak⁴, nadalje: **ZakDoh**), utvrđuje se kao jedinstveni dohodak (prema čl. 19. do 24. ZakDoh). Zajednički ostvaren dohodak ili gubitak dijeli se na pojedine supoduzetnike prema ugovoru (o zajedničkom obavljanju djelatnosti tj. ortaštvu, op.a.). Ako ugovor nije sklopljen, dohodak ili gubitak se dijeli na jednake dijelove.

Dijelu dohotka ili gubitka svakog supoduzetnika dodaju se primici koje pojedini supoduzetnik ostvari za svoj rad ili druge naknade, a koji su kao poslovni izdaci smanjili dohodak od zajedničke djelatnosti. Od dijela dohotka ili gubitka svakog supoduzetnika odbijaju se izdaci koji su nastali pojedinom supoduzetniku, a kao poslovni izdaci nisu smanjili dohodak od zajedničke djelatnosti.

Na isti se način utvrđuje dohodak u slučaju kada više fizičkih osoba zajednički ostvaruje dohodak od imovine i imovinskog prava (suvlasnici i supoduzetnici), kada se zajednički dohodak od imovine i imovinskih prava utvrđuje prema odredbama čl. 27. i 28. ZakDoh.

4.1. Prijava zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti u Registar poreznih obveznika

Fizičke osobe (supoduzetnici) koje počinju zajedničko obavljanje registrirane gospodarske djelatnosti (ili njihovi opunomoćenici), dužne su nadležnoj ispostavi Porezne uprave (prema njihovom prebivalištu ili uobičajenom boravištu) podnijeti prijavu (obrazac RPO) radi upisa u registar obveznika poreza na dohodak (čl. 62. ZakDoh).

Prijavu su dužni podnijeti u roku od 8 dana od dana početka zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti.

Prijavu podnosi nositelj zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti prema svom prebivalištu, ali isto tako i svi ostali supoduzetnici prema svom prebivalištu. Svaki od podnositelja u prijavi treba navesti podatke o svim ostalim supoduzetnicima tj. sudionicima zajed-

ničkog obavljanja samostalne djelatnosti (čl. 91. st.3. Pravilnika o porezu na dohodak⁵, nadalje: **PravDoh**).

4.2. Nositelj zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti

Fizičke osobe koje zajednički obavljaju samostalnu djelatnost (supoduzetnici) obvezne su imenovati **nositelja zajedničke djelatnosti** (čl.34. st. 6. ZakDoh), koji je **prvenstveno odgovoran** za vođenje poslovnih knjiga, plaćanje poreznih i drugih obveza, podnošenje prijava i izvješća i izvršavanje drugih propisanih obveza koje proizlaze iz zajedničke djelatnosti i zajedničke imovine i imovinskih prava.

Dakle, nositelj podnosi sve obrasce (PDV, JOPPD i dr.), vrši uplate i dr. obveze vezane za obavljanje zajedničke djelatnosti pod svojim OIB-om.

Isto tako, u slučaju da jedan ili više supoduzetnika nisu rezidenti⁶ Republike Hrvatske (već nerezidenti), isti ne mogu biti imenovani nositeljem zajedničke djelatnosti.

Ukoliko supoduzetnici ne imenuju nositelja zajedničke djelatnosti, imenovat će ga Porezna uprava.

4.3. Obvezni doprinosi supoduzetnika

Svaki od supoduzetnika ima obvezu (za sebe) plaćati obvezne doprinose prema odredbama čl. 64. Zakona o doprinosima⁷ (nadalje ZakDop) i to na način da ih **svaki od supoduzetnika** za sebe sam obračunava i zadužuje doprinose putem obrasca JOPPD, koji se predaje Poreznoj upravi do 15. u mjesecu za prethodni mjesec (u kojem se roku isti trebaju i uplatiti).

U praksi se često događa da nositelj zajedničke djelatnosti predaje obrasce elektronskim putem (ePorezna), te isti može predati obrazac JOPPD elektronskim putem **samo za sebe**, dok drugi supoduzetnik nema pristup aplikaciji ePorezna, a često nije niti prijavljen u sustav RPO – taj supoduzetnik se treba prijaviti u sustav RPO (ako već nije) i predati obrazac JOPPD u papirnatom obliku (što je moguće za sve obveznike koji nisu obvezni koristiti aplikaciju ePorezna i koji predaju obrazac za najviše 3 fizičke osobe). Više o popunjavanju i predaji obrasca JOPPD za obrtnike i dr. osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost možete pročitati u RiPup-u broj 1/16 u članku pod naslovom „Utvrđivanje mjesečnih doprinosa za osiguranika samostalne djelatnosti (obrtnici i dr) i popunjavanje obrasca JOPPD, autor: mag. oec. Milivoj Friganović, str. 23. - 26.

4.3.1. Obveze za doprinose supoduzetnika kada je supoduzetnik i u radnom odnosu kod poslodavca

U slučaju kada neki od supoduzetnika (ili oboje) osim obavljanja samostalne djelatnosti (obrta) radi kod (nekog) poslodavca temeljem ugovora o radu (u radnom je/su odnosu), tada se obavljanje samostalne djelatnosti (obrta) smatra drugom djelatnošću.

Prema čl. 7. t.6. ZakDop, druga djelatnost je samostalna djelatnost koju nositelj djelatnosti obavlja istodobno uz osiguranje po osnovi radnog odnosa ili po bilo kojoj od osnova obveznih osiguranja.

U tom se slučaju doprinosi po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti ne plaćaju u mjesečnim iznosima, niti se isti zadužuju putem

5 Pravilnik o porezu na dohodak objavljen je u Nar. Nov., br. 95/05 do 137/15.

6 Rezident RH je fizička osoba koja u RH ima prebivalište ili uobičajeno boravište. Rezident RH je i fizička osoba koja u RH nema uobičajeno prebivalište ili boravište no zaposlena je u državnoj službi i po toj osnovi prima plaću (čl. 3. ZakDoh). Nerezident je fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj nema ni prebivalište ni uobičajeno boravište, a u Republici Hrvatskoj ostvaruje dohodak koji se oporezuje prema odredbama ovoga Zakona (čl.4. ZakDoh).

7 Zakon o doprinosima objavljen je u Nar. Nov., br. 84/08 do 143/14.

4 Zakon o porezu na dohodak objavljen je u Nar. Nov., br. 177/04 do 136/15.

JOPPD-a, već se doprinosi temeljem obavljanja samostalne djelatnosti uplaćuju na ostvareni iznos dohotka (godišnju osnovicu) po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti (čl. 7. t. 15. ZakDop), po predanoj godišnjoj poreznoj prijavi.

Godišnja osnovica za obračun doprinosa obvezniku koji, prema propisima o porezu na dohodak, od druge djelatnosti utvrđuje dohodak jest dohodak ostvaren u poreznom razdoblju – razlika između poslovnih primitaka i poslovnih izdataka ili dohodak utvrđen procjenom, u skladu s odredbama Općega poreznog zakona, prije umanjnja dohotka za preneseni gubitak i ostalih umanjnja dohotka prema propisima o porezu na dohodak i posebnim propisima (čl. 185. st.1. ZakDop).

Godišnja osnovica pritom može iznositi najviše do umnoška iznosa prosječne plaće, koeficijenta 0,65 i broja mjeseci u kojima je obavljao drugu djelatnost (čl.185. st. 5. ZakDop). Primjerice, godišnja osnovica za 2016. godinu iznosi 62.688,60 kn (8.037,00 kn⁸ x 0,65 x 12), te ista čini maksimalni iznos na koji će obrtnik platiti obvezne doprinose. To praktično znači da će obrtniku (po osnovi obavljanja druge djelatnosti) čiji dohodak (iskazan u njegovoj godišnjoj poreznoj prijavi za, primjerice 2016. godinu) iznosi 80.000,00 kn, biti obračunani obvezni doprinosi na maksimalno propisan iznos za 2016. u iznosu od 62.688,60 kn. Isto tako će se obrtniku koji je, primjerice u svojoj godišnjoj poreznoj prijavi za 2016. godinu iskazao dohodak u iznosu od 25.000,00 kn, obvezni doprinosi obračunati na iskazani iznos dohotka tj. na 25.000,00 kn

U praksi postoje i slučajevi kada je supoduzetnik (uz obavljanje obrta) zaposlen kod poslodavca (u radnom odnosu) samo dio godine. U takvom se slučaju obvezni doprinosi u vrijeme dok je isti bio „samo“ obrtnik, zadužuju i plaćaju temeljem predanog JOPPD-a, dok će se u vrijeme dok je bio i zaposlen doprinosi obračunavati na dio dohotka iskazanog u godišnjoj poreznoj prijavi (ovisno o duljini trajanja „druge djelatnosti“). Prema čl. 186. ZakDop, kada se doprinosi obračunavaju prema godišnjoj osnovici (iz čl. 185. ZakDop), a razdoblje obavljanja druge djelatnosti kraće je od ukupnog razdoblja obavljanja djelatnosti u toj godini, iznos godišnje osnovice razmjerni je broju mjeseci u kojima je obveznik doprinosa obavljao drugu djelatnost u odnosu na broj mjeseci obavljanja djelatnosti u toj godini. U broj mjeseci obavljanja druge djelatnosti računa se svaki puni mjesec druge djelatnosti uvećan za posljednji mjesec, bez obzira na broj dana obavljanja druge djelatnosti u tom mjesecu te bez umanjnja za mjesece u kojima je djelatnost privremeno obustavljena i mjesece u kojima je korišteno pravo na privremenu nesposobnost za rad. Primjerice, ako je obrtnik bio i zaposlen (u radnom odnosu) do 15. rujna 2016., u mjesece obavljanja druge djelatnosti računa se 9 mjeseci, te će godišnja osnovica za obračun doprinosa maksimalno iznositi 47.016,45 kn (62.688,60 kn / 12 mjeseci x 9 mjeseci).

4.4. Paušalno obavljanje zajedničke djelatnosti obrtnika

Obveznici paušalnog oporezivanja mogu biti (prema čl. 1. Pravilnika o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti⁹) fizičke osobe (obveznici poreza na dohodak) koje **zajednički obavljaju** samostalnu djelatnost obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti (iz čl. 18. st. 1. t.1. ZakDoh), te djelatnost poljoprivrede i šumarstva (iz čl. 18. st.3. ZakDoh) pod uvjetima (iz čl. 2. st. 8. PravPauš) da:

- **niti jedan od supoduzetnika** nije obveznik poreza na dodanu vrijednost,

⁸ Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome u pravnim osobama za razdoblje siječanj – kolovoz 2015. (Nar. Nov., br. 121/15).

⁹ Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti objavljen je u Nar. Nov., br. 143/06 do 137/15, nadalje: PravPauš.

- ukupan primitak od zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti nije veći od **149.500,00 kn** (65% iznosa propisanog za obvezni ulazak u sustav poreza na dodanu vrijednost),
- nema izdvojenu poslovnu jedinicu niti proizvodni pogon,
- ne obavljaju djelatnost ugostiteljstva i/ili trgovine.

Supoduzetnici koji dohodak utvrđuju u paušalnom iznosu obvezni su imenovati nositelja zajedničke djelatnosti (čl. 34. st. 6. ZakDoh) koji je odgovoran za izvršavanje propisanih obveza koje proizlaze iz zajedničke djelatnosti. Kod Obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva (OPG-a) koje je upisano u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava nositeljem se smatra fizička osoba koja je u Upisniku poljoprivrednih gospodarstava upisana kao nositelj.

Napominjemo da obveznik paušalnog oporezivanja može biti fizička osoba (obveznik poreza na dohodak) koja se bavi samostalnom djelatnošću obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti, odnosno djelatnošću poljoprivrede i šumarstva

uz zadovoljenje slijedećih uvjeta (čl. 2. PravPauš):

- 1) da nije obveznik poreza na dodanu vrijednost prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost¹⁰,
- 2) da po osnovi te djelatnosti u poreznom razdoblju ne ostvaruje ukupan godišnji primitak veći od 149.500,00 kn (65% iznosa propisanog za obvezni ulazak u sustav poreza na dodanu vrijednost prema čl. 90. st. 1. ZakPDV),
- 3) da nema izdvojenih poslovnih jedinica niti proizvodnih pogona i
- 4) da ne obavlja samostalnu djelatnost ugostiteljstva i/ili trgovine.

Iznimno, trgovačkom djelatnošću se ne smatra djelatnost osoba koje su registrirane za obavljanje djelatnosti proizvodnje koje svoje proizvode prodaju na tržištu (primjerice, građani koji se bave poljoprivredom kao obiteljska poljoprivredna gospodarstva (nadalje: OPG) upisana u Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, a koji mogu prodavati vlastite poljoprivredne proizvode kao što su krumpir, rajčice, salata, jaja, grožđe i sl.), - a obavljanjem djelatnosti ugostiteljstva ne smatra se djelatnost fizičkih osoba registriranih za obavljanje djelatnosti pružanja usluga u seljačkom domaćinstvu sukladno posebnom propisu.

Međutim, ukoliko bi građani koji imaju registriran OPG prodavali i proizvode drugih proizvođača, tada bi se ta prodaja smatrala obavljanjem trgovačke djelatnosti, te se ne bi mogli paušalno oporezivati.

Obavljanje samostalne paušalne djelatnosti treba prijaviti Poreznoj upravi u roku od 8 dana od početka obavljanja djelatnosti na obrascima RPO i RPO/a (Prilog A) prema čl. 8. st. 1. i 2. PravPauš.

Napominjemo, da kod oporezivanja prema paušalnom dohotku, Kod **nema obveze** vođenja poslovnih knjiga prema čl. 7. st. PravPauš (osim knjige prometa, ako obrtnik ima gotovinski promet)

4.4.1. Obvezni doprinosi obrtnika ortaka koji se paušalno oporezuju

Fizičke osobe koje obavljanjem samostalne djelatnosti obrta te poljoprivrede i šumarstva plaćaju porez na dohodak prema paušalnom dohotku, obveznici su plaćanja obveznih doprinosa prema rješenju Porezne uprave (čl. 68. ZakDop).

U slučaju da su isti istovremeno i zaposleni kod (nekog) poslodavca, radi se o obavljanju druge djelatnosti (o kojoj smo detaljnije pisali u točki 4.3.1. (Obveze za doprinose supoduzetnika kada je supoduzetnik i u radnom odnosu kod poslodavca) ovog članka, s time da je godišnja osnovica za obračun doprinosa jednaka paušalnom

¹⁰ Zakon o porezu na dodanu vrijednost objavljen je u Nar. Nov., br. 73/13 do 143/14, nadalje: ZakPDV.

dohotku utvrđenom za to razdoblje (čl. 185. st.2. ZakDop). Ako je taj obrtnik zaposlen kod poslodavca samo dio godine, u broj mjeseci obavljanja druge djelatnosti obvezniku doprinosi koji od te djelatnosti porez na dohodak plaća prema paušalnom dohotku ne uzima se razdoblje u kojem je privremeno obustavio obavljanje druge djelatnosti, sukladno propisu o obrtu (čl. 186. st. 3. ZakDop).

4.5. Poslovne knjige ili evidencije kod zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti

Poduzetnici koji dohodak ostvaruju zajedničkim obavljanjem samostalne djelatnosti te dohodak utvrđuju temeljem poslovnih knjiga i evidencija (čl 19. do 24. ZakDoh), obvezni su evidentirati svaku nastalu promjenu u poslovnim knjigama i evidencijama, temeljem kojih utvrđuju zajednički dohodak kao razliku između naplaćenih primitaka i plaćenih izdataka.

Kod obavljanja samostalnih djelatnosti propisane su (čl. 33. do 37. PravDoh) slijedeće temeljne poslovne knjige:

- knjiga primitaka i izdataka (obrazac KPI),
- knjiga prometa (obrazac KPR),
- popis dugotrajne imovine (obrazac DI),
- evidencija o tražbinama i obvezama (obrazac TO).

Ukoliko su fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost ujedno i obveznici poreza na dodanu vrijednost, tada su obvezni voditi (prema čl 163. st. 3. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost¹¹, nadalje: PravPDV) i slijedeće evidencije:

- knjigu primljenih (ulaznih) računa (Obrazac U-RA) i
- knjigu izdanih (izlaznih) računa (Obrazac I-RA).

Napominjemo da fizičke osobe koje zajednički obavljaju samostalnu djelatnost (ortaci/supoduzetnici) vode **samo jednu** knjigu primitaka i izdataka, **jedan** popis dugotrajne imovine i **jednu** evidenciju o tražbinama i obvezama, jedan obrazac U-RA i I-RA i td.

5. Utvrđivanje zajedničkog dohotka

Dohodak ostvaren obavljanjem zajedničke samostalne djelatnosti utvrđuje se kao jedinstveni dohodak svih supoduzetnika zajedno (čl. 48. st.5. PravDoh), temeljem podataka iz propisanih poslovnih knjiga i evidencija (prema čl. 19. do 24. ZakDoh) i to kao razlika između naplaćenih primitaka i plaćenih izdataka (čl. 23. PravDoh).

Tako utvrđen jedinstveni dohodak se potom raspoređuje na supoduzetnike prema ugovoru (o zajedničkom obavljanju obrta /ortastvu, op.a.). Ako ugovor nije sklopljen dohodak ili gubitak dijele se na jednake dijelove (o čemu nositelj predaje prijavu o utvrđenom dohotku od samostalne djelatnosti (Obrazac DOH-Z) koja se predaje do kraja siječnja tekuće godine za prethodnu).

Potom svaki supoduzetnik sastavlja i predaje svoju godišnju poreznu prijavu (Obrazac DOH), koja se predaje do kraja veljače tekuće godine za prethodnu), u koju obvezno unosi utvrđeni udio u dohotku od zajedničke djelatnosti koji se utvrđuje na način propisan čl. 19. do 24. ZakDoh.

Primici odnosno izdaci nastali tijekom nekog poslovnog događaja, evidentiraju se prema načelu **blagajne** (čl. 8. st. 3. PravDoh) tj. primitak se evidentira kada je primljena uplata, a izdatak kada je izvršena isplata.

5.1. Poslovni primici

Primicima se smatraju sva dobra (novac, stvari, usluge i prava) koja imaju novčanu vrijednost i koja porezni obveznik ostvari od rada, obavljanja djelatnosti, od imovine i imovinskih prava, od kapitala, od osiguranja i od drugih primitaka propisanih Zakonom o porezu na dohodak (čl. 8. st. 1. PravDoh).

Poslovni primici su sva **naplaćena** dobra ostvarena od obavljanja djelatnosti.

Primici se smatraju naplaćenima kada se njima može raspolagati tj. kada je primljena uplata.

Primitke čine svi priljevi u novcu te u obliku primljenih stvari i usluga (nenovčanom obliku).

Takvi nenovčani primici utvrđuju se (i evidentiraju u poslovnim knjigama) prema tržišnoj vrijednosti (cijeni koja se za neki predmet/dobro ili uslugu može ostvariti u slobodnom poslovnom prometu tj. na tržištu (u obzir se uzimaju količina, cijena, kakvoća, istrošenost i sl.).

Poslovni primici poduzetnika koji obavljaju zajedničku samostalnu djelatnost (čl. 24. PravDoh) su:

- 1) sva dobra (novac, stvari, prava, usluge i drugo) koja su primljena temeljem obavljanja zajedničke samostalne djelatnosti (primjerice od prodaje robe, sirovina, materijala, proizvoda i sl, te od obavljanja usluga)
- 2) iznosi državnih pomoći, poticaja i potpora za zajedničku samostalnu djelatnost, odnosno zajedničku djelatnost koja se oporezuje kao samostalna djelatnost (prema podacima iz poslovnih knjiga),
- 3) primici od izuzimanja dobara i usluga iz djelatnosti za *osobne potrebe* supoduzetnika, članova njihovih obitelji i dr., **osim** izuzimanja u novcu (prema čl. 26. st.4. PravDoh),
- 4) primici od otuđenja (prodaje, darovanja, nasljedstva ...) ili likvidacije djelatnosti (zatvaranje samostalne djelatnosti) u cijelosti ili samo dijela,
- 5) iznos nenaplaćenih potraživanja za isporučena dobra ili usluge, kojih se poduzetnik **dobrovoljno odriče** (a nije pokrenut sudski postupak za naplatu istih, tj. prema čl. 8. st. 8. PravDoh, potraživanje za prodanu robu ili obavljene usluge (koje bi u poreznomu razdoblju u kojemu se odrekao potraživanja ili kasnijim poreznim razdobljima dovela do primitaka) se utvrđuje kao primitak u godini u kojoj je donesena **odlučka** o odricanju od potraživanja i **obvezno se unosi u knjigu primitaka i izdataka**. Za potraživanja koja su se pokazala nenaplativima te je proveden sudski postupak, odnosno u slučaju stečaja ili likvidacije dužnika - **ne utvrđuje se primitak**.,
- 6) primici od prodaje i / ili izuzimanja (otuđenja) stvari ili prava koja se vode ili su se trebala voditi u Popisu dugotrajne imovine (primjerice, ukoliko poduzetnik odluči prodati kamion, koji se nalazi u popisu dugotrajne imovine, po cijeni od 200.000,00 kuna, čija neamortizirana vrijednost iznosi 191.250,00 kuna - razlika između ostvarene prodajne cijene i neamortizirane vrijednosti prodanog kamiona u iznosu od 8.750,00 kuna (200.000,00 – 191.250,00) čini primitak koji se evidentira u knjizi primitaka i izdataka),
- 7) odricanje od nenaplaćenih potraživanja po osnovi kredita za nabavljene stvari i prava dugotrajne imovine (prema čl. 8. PravDoh iznos nenaplaćenog potraživanja, nakon odricanja od naplate istog, utvrđuje se kao primitak u godini u kojoj je donesena odluka o odricanju od potraživanja),

¹¹ Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost objavljuje je u Nar. Nov., br. 79/13 do 130/15.

- 8) naplaćene zatezne kamate na potraživanja iz poslovnih odnosa, te naplaćene kamate po danim sredstvima i plasmanima (osim ako se po tome ne utvrđuje dohodak iz kapitala),
- 9) predujmovi primljeni za buduće isporuke dobara i usluga,
- 10) **manjak** dobara utvrđen popisom robe iznad visine koja je propisana Odlukom Hrvatske obrtničke komore (sa porezom koji je obračunan kod nabave dobara za koje je utvrđen manjak),
- 11) svi drugi primici po osnovi i u svezi obavljanja zajedničke samostalne djelatnosti.

5.2. Poslovni izdaci

Poslovnim izdacima smatraju se (čl. 25. PravDoh):

- 1) sva dobra koja porezni obveznik izda u svrhu stjecanja, osiguranja i očuvanja poslovnih primitaka po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti,
- 2) izdaci za obrazovanje i izobrazbu poduzetnika i njegovih radnika. Dohodak ostvaren obavljanjem samostalne djelatnosti iz čl. 18. ZakDoh, prema čl. 56. st. 6. ZakDoh može se dodatno umanjiti za iznos potpore male vrijednosti za izvođenje praktične nastave i vježbe naukovanja u sustavu vezanih obrta prema posebnim propisima, te za iznos državne potpore za obrazovanje i izobrazbu, prema posebnim propisima, a time se umanjuje i porezna osnovica u godišnjem obračunu po podnesenoj godišnjoj poreznoj prijavi. Izdacima za školovanje i stručno usavršavanje iz čl. 15. st. 1. t. 5. ZakDoh smatraju se iznosi naknada za:
  - 2.1) obrazovanje na osnovnim, srednjim, višim, visokim školama, fakultetima, poslijediplomskom studiju te u postupku za stjecanje doktorata i to plaćeni obrazovnim institucijama u tuzemstvu i inozemstvu, zatim naknade za tečajeve, seminare, specijalizacije, konferencije, kongrese i to u tuzemstvu i inozemstvu plaćene pravnim i fizičkim osobama ovlaštenim odnosno registriranim za obavljanje tih djelatnosti,
  - 2.2) izdaci za nabavu knjiga, udžbenika, priručnika, skripata i druge literature u papiratom ili elektroničkom obliku,
  - 2.3) ako se obrazovanje i izobrazba obavljaju izvan mjesta prebivališta ili uobičajenog boravišta radnika, izdacima za obrazovanje i izobrazbu smatraju se i troškovi prijevoza prigodom upućivanja na i povratka sa obrazovanja i izobrazbe i to do visine cijene karata sredstvima javnog prijevoza i troškovi smještaja do visine stvarnih izdataka, a u slučajevima seminara i savjetovanja dnevnicu do visine i pod uvjetima propisanim čl. 13. st. 2. t. 13. i 14. PravDoh.
- 3) otpis dugotrajne imovine. Izdaci za dugotrajnu imovinu ne utvrđuju se primjenom načela blagajne, već se ti izdaci raspoređuju kroz vijek trajanja potrošive odnosno istrošive dugotrajne imovine kao otpis (amortizacija) u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Kod nepotrošive dugotrajne imovine (zemljišta) izdaci za nabavu mogu se odbiti tek prilikom otuđenja ili izuzimanja. Kod dugotrajne imovine smatra se da je došlo do izdatka u trenutku kad je njezina vrijednost smanjena zbog izvanrednih događaja ako o tome postoje zapisnici mjerodavnih tijela (npr. proglašena prirodna nepogoda, odnosno prirodna nepogoda od koje je štetu utvrdilo mjerodavno tijelo, šteta od ratnih događanja utvrđena od strane mjerodavnih tijela, krađa prema zapisniku policije i drugo). Izdaci za popravak oštećenja odbijaju se u trenutku plaćanja,
- 4) sva ulaganja, osim ulaganja u dugotrajnu imovinu i ulaganja u novcu,
- 5) izdaci istraživanja i razvoja iz čl. 57. st. 4. ZakDoh, koji se mogu pripisati konkretnom projektu istraživanja i razvoja, pod uvjetom da porezni obveznik ima svu potrebnu dokumentaciju za određeni istraživačko-razvojni projekt kao što su godišnji operativni planovi razvoja projekta, projektna dokumentacija, analize i istraživanja te uredna dokumentacija o svim izdacima projekta (ugovori, računi i ostala obračunska-dokumentacija i dokazi o plaćanju). Izdaci istraživanja i razvoja dodatno umanjuju dohodak ostvaren obavljanjem samostalne djelatnosti iz čl. 18. ZakDoh, a time i poreznu osnovicu u godišnjem obračunu po podnesenoj poreznoj prijavi. Izdacima za istraživanje i razvoj koji dodatno umanjuju dohodak od samostalne djelatnosti ne smatraju se izdaci po osnovama iz čl. 57. st. 3. ZakDoh,
- 6) izdaci u svezi s otuđenjem ili likvidacijom djelatnosti,
- 7) u slučaju prodaje (otuđenja) ili izuzimanja stvari ili prava koja se vode ili su se trebala voditi u Popisu dugotrajne imovine, u poslovne primitke prema čl. 20. st. 3. ZakDoh ulaze primitci ostvareni od prodaje i/ili izuzimanja, a u poslovne izdatke prema čl. 21. st. 2. ZakDoh ulazi preostala knjigovodstvena vrijednost tih stvari ili prava utvrđena na kraju mjeseca otuđenja. Za stvari ili prava koja nisu unesena u Popis dugotrajne imovine knjigovodstvena vrijednost se izračunava na temelju isprava o nabavi, a ako nema isprava o nabavi onda procjenom,
- 8) iznosi naknada, potpora i nagrada poreznih obveznika koji obavljaju samostalne djelatnosti iz čl. 18. ZakDoh za njih osobno, u visini i na način propisan čl. 13. PravDoh, a prema čl. 10. t. 10. ZakDoh,
- 9) isplate nagrada učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja, isplate učenicima i studentima na ime stipendije za vrijeme redovnog školovanja na srednjim, višim i visokim školama te fakultetima i poslijediplomskim studijima, u visini i na način propisan čl. 45. PravDoh,
- 10) plaćene zatezne kamate na obveze iz poslovnih odnosa. Izdacima se smatraju, osim plaćenih kamata po zajmovima i kreditima za obavljanje djelatnosti i jednokratne naknade te drugi izdaci u svezi s odobravanjem kredita,
- 11) kapitalni gubici ako su ostvareni od financijskih transakcija koje čine osnovnu djelatnost poreznog obveznika,
- 12) izdacima se ne smatraju plaćene zatezne kamate zbog nepravodobno uplaćenih javnih davanja (poreza na dohodak, poreza na dodanu vrijednost, doprinosa za obvezna osiguranja i drugo),
- 13) izdaci s osnove premija dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja do visine 500,00 kuna za svaki mjesec poreznog razdoblja, odnosno ukupno do 6.000,00 kuna godišnje, uplaćenih u korist radnika i/ili poreznog obveznika (obrnika, op.a.) osobno iz čl. 21. st. 11. ZakDoh, imaju pravo iskazati u poslovnim knjigama i izdatke po toj osnovi uz uvjete propisane člankom 7. st. 12. PravDoh.

Kod obavljanja samostalnih djelatnosti koje se, sukladno posebnim propisima, moraju obavljati u poslovnom prostoru i s određenom opremom, izdaci u svezi s korištenjem toga prostora i opreme (tekuće održavanje, izdaci za utrošenu energiju i ostale komunalne usluge) čine poslovne izdatke samo na temelju urednih isprava iz kojih proizlazi da se odnose na korišteni poslovni prostor i opremu.

Kod obavljanja samostalnih djelatnosti koje se mogu obavljati u stambenom prostoru, u poslovne izdatke može uračunati samo izdatke koji su izravno vezani za obavljanje djelatnosti.

Nastale i dospjele obveze za kupljenu robu i obavljene usluge nisu izdaci. Izdaci nastaju u trenutku plaćanja tih obveza (čl. 8. st. 11. PravDoh).

Izdacima se smatraju i predujmovi dani za neisporučenu robu i neobavljene usluge, osim predujmova danih za nabavu dugotrajne imovine (čl. 8. st. 13. PravDoh).

Kao poslovni izdaci mogu se priznati samo oni izdaci o kojima postoje uredne isprave i koji su izravno vezani uz ostvarivanje primitaka (čl. 25. st. 2. PravDoh).

Između izdataka i primitaka mora postojati međuzavisnost, tj. učinjeni izdatak treba dovesti do povećanja tekućih ili budućih primitaka.

5.2.1. Povezivanje primitaka i izdataka

Radi utvrđivanja povezanosti primitaka i izdataka porezni obveznici koji se bave **proizvodnom i / ili uslužnom djelatnošću** (nabavljaju reprodukcijски i potrošni materijal za obavljanje djelatnosti, odnosno ugostitelji koji prodaju hranu, alkoholna i bezalkoholna pića i količine pića i napitaka koje su sami proizveli ili potrošili) obvezni su u posebnim evidencijama (čl. 25. st. 3. i 4. PravDoh) osigurati podatke o nabavi reprodukcijskog i potrošnog materijala, pića i napitaka (naziv dobavljača, broj i datum fakture) i podatke o uporabi reprodukcijskog i potrošnog materijala, pića i napitaka (broj internog dokumenta – specifikacije, radnog naloga i sl.).

Kod utvrđivanja povezanosti primitaka s izdacima polazi se od normativa (utroška materijala i energije i sl.), ovisno o načinu rada i posebnosti djelatnosti.

Spomenute evidencije trebaju sadržavati podatke o: - datumu nastanka poslovne promjene, - nabavi: – imenu / nazivu dobavljača, - količini i vrijednosti nabavljenog reprodukcijskog i potrošnog materijala, hrane, pića i napitaka, odnosno - količini i vrijednosti proizvedenih gotovih proizvoda u koje je ugrađen reprodukcijски i potrošni materijal, - uporabi: – broju internog dokumenta – radnog naloga, specifikacije i sl., - količini i vrijednosti utrošenog reprodukcijskog i potrošnog materijala, hrane, pića i napitaka, odnosno - količini i vrijednosti prodanih gotovih proizvoda u koje je ugrađen reprodukcijски i potrošni materijal.

U **Tabeli 1.** prikazujemo mogući sadržaj evidencije o nabavi i uporabi reprodukcijskog i potrošnog materijala, pića i napitaka:

Tabela 1.

Rbr	Datum	Opis	Mj. jed.	NABAVA			UPORABA			STANJE		
				količina	cijena	svota	količina	cijena	svota	količina	cijena	svota
1	2	3	4	5	6	7 (5x6)	8	9	10 (8x9)	11	12	13 (11x12)
.												

Evidencija se vodi **posebno za svaku vrstu** potrošnog i reprodukcijskog materijala, hrane, pića i napitaka. Za potrošni i reprodukcijски materijal koji se ne ugrađuje u finalni proizvod (kao npr. sredstva za čišćenje, održavanje i sl.) – ne treba voditi posebne evidencije.

Promjene u evidenciji nabave i upotrebe reprodukcijskog i potrošnog materijala, pića i napitaka knjiže se najkasnije u roku od mjesec dana od dana nastanka promjene. Porezni obveznik koji svakodnevno upotrebljava reprodukcijски i potrošni materijal, pića i napitke može obavljati knjiženje i na temelju specifikacija o mjesečnoj upo-

rabi reprodukcijskog i potrošnog materijala, pića i napitaka te mjesečnoj proizvodnji gotovih proizvoda u koje je ugrađen reprodukcijски i potrošni materijal.

5.3. Gubitak od obavljanja zajedničke samostalne djelatnosti

Gubitak od obavljanja zajedničke samostalne djelatnosti nastaje (čl. 50 PravDoh):

- kada su ostvareni poslovni primici manji od nastalih poslovnih izdataka,
- korištenjem dodatnih umanjenja dohotka (za plaće novoza-poslenih radnika, državne potpore za naukovanje za obrtnička zanimanja prema posebnim propisima i državne potpore za obrazovanje i izobrazbu prema posebnim propisima, izdatke za istraživanje i razvoj).

Nastali gubitak iz zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti može se nadoknaditi (odbiti) samo iz dohotka od zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti (čl. 50. st.2. PravDoh).

Gubitak se može **prenijeti u sljedeće** porezno razdoblje. Ako gubici nastaju više poreznih razdoblja uzastopno, nadoknađivanje (odbijanje) od dohotka u idućim poreznim razdobljima se obavlja **redosljedom njihovog nastanka** (sve se to evidentira u prijavama poreza na dohodak – obrazac DOH, za svakog od supoduzetnika).

Primjerice, ukoliko su poduzetnici obavljanjem zajedničke samostalne djelatnosti ostvarili gubitak u 2013. godini u iznosu od 40.000,00 kuna, u 2014. godini u iznosu od 22.000,00 kuna, dok su 2015. godini ostvarili dohodak u iznosu od 25.000,00 kuna – iz navedenog će se dohotka nadoknaditi dio gubitka iz 2013. godine (25.000,00 se nadoknađuje dok se preostalih 15.000,00 prenosi). Kako su poduzetnici i za 2016. godinu ostvarili dohodak u iznosu od 35.000,00 kuna – iz navedenog će se dohotka nadoknaditi preostali dio gubitka iz 2013. godine u iznosu od 15.000,00 kuna i dio gubitka iz 2014. godine u iznosu od 20.000,00 kuna. Preostali gubitak iz 2014. godine u iznosu od 2.000,00 kuna (22.000,00 – 20.000,00) se prenosi u narednu godinu.

Gubitak koji se ne može nadoknaditi (odbiti) u poreznom razdoblju u kojemu je nastao, prenosi se i nadoknađuje umanjenjem dohotka od obavljanja zajedničke samostalne djelatnosti tijekom sljedećih pet poreznih razdoblja (čl. 35. st. 3. ZakDoh).

5.3.1. Dodatna umanjenja porezne osnovice

Zakonom o porezu na dohodak propisane su **isplate** koje kao poticaji zapošljavanja (čl. 56. st.1. ZakDoh) i poticaji istraživanja i razvoja (čl. 57. st. 1. ZakDoh) **dodatno umanjuju dohodak**. Isto tako dohodak se dodatno može umanjiti za iznos opravdanih troškova općeg i posebnog obrazovanja i izobrazbe radnika izračunani sukladno odredbama Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu¹², nadalje: **ZakPotp.**

Konkretnije, osim što se navedeni troškovi priznaju u izdatke (u trenutku plaćanja) u Knjizi primitaka i izdataka, isti se još jednom upisuju kao umanjenje dohotka u okviru obrasca DOH-Z (od točke 3. do 8.).

5.3.1.1. Poticaji zapošljavanja

Ostvareni dohodak (kao razlika primitaka i izdataka) dodatno se može umanjiti (čl. 56. st.1. ZakDoh):

- za iznos isplaćenih plaća i uplaćenih doprinosa na plaću novim radnicima, te

¹² Zakon o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu objavljenog u Nar. nov., br 109/07, 134/07, 152/08 i 14/14, nadalje: ZakPotp.

- za iznos državne potpore za naukovanje za obrtnička zanimanja te za iznos državne potpore za obrazovanje i izobrazbu, prema posebnim propisima (čl. 56. st.6. ZakDoh, vezano za čl. 6. ZakPotp).

5.3.1.1.1. Novi radnici

Novim radnicima smatraju se radnici (čl. 56. st.2. ZakDoh):

- 1) sa kojima je sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme pod uvjetom:
  - da je zaposlenje kod poreznog obveznika uslijedilo nakon najmanje jednomjesečne prijave kod Hrvatskog p (i trajanja probnog rada ako je ugovoren), odnosno
  - da se zapošljavaju osobe koje se prvi put zapošljavaju, ili
  - da se zapošljavaju osobe koje su odustale od prava na korištenje mirovine,
- 2) sa kojima je sklopljen ugovor o radu na određeno vrijeme kao pripravnici, vježbenici, stažisti i slično.

Pravo na umanjene dohotka za isplaćene plaće i doprinose na plaću novih radnika mogu se koristiti godinu dana od dana njihovog zaposlenja. Iznimno se pravo na umanjene dohotka za isplaćene plaće i doprinose na plaću novih radnika – osoba s invaliditetom, može koristiti tri godine računajući od dana njihova zaposlenja (čl. 56. st. 4. i 5. ZakDoh).

Međutim, poreznom obvezniku koji zaposli nove radnike, a u istom poreznom razdoblju raskine ugovor o radu s određenim brojem radnika, dohodak će se umanjiti za razliku između plaća koje su obračunane i isplaćene novim radnicima i obračunanih plaća koje bi u istom poreznom razdoblju primili radnici s kojima je raskinut ugovor o radu (čl. 56. st.3. ZakDoh).

Iznosi isplaćenih plaća novim radnicima dodatno umanjuju poreznu osnovicu.

Primjerice, ako je supoduzetnicima tijekom 2016. godine ukupni trošak plaća isplaćenih novim radnicima iznosio 57.000,00 kuna, za taj će iznos dodatno umanjiti poreznu osnovicu u Pregledu primitaka i izdataka za 2016. godinu, te će u obrascu DOH-Z za 2016. godinu pod red. brojem 5. „umanjene dohotka ili uvećanje gubitka za plaće novozaposlenih osoba“ upisati iznos od 57.000,00 kn.

5.3.1.1.2. Državna potpora za obrazovanje i izobrazbu

Porezna osnovica može se umanjiti za iznos državne potpore za obrazovanje i izobrazbu u visini i na način propisan ZakPotp i Pravilnikom o sadržaju evidencije državne potpore za obrazovanje i izobrazbu¹³, nadalje: PravEvid.

Iznos porezne olakšice može se ostvariti za opće i posebno obrazovanje i izobrazbu radnika (i obrtnika koji osobno radi u obrtu) prema čl. 2. st.1. i 2. ZakPotp.

Primjere izračunavanja troškova za opće i posebno obrazovanje objavili smo u RiPup u broj 2/16 od str. 110. do 115. (u članku pod nazivom „Prijava poreza na dobit (obrazac PD) za 2015.“, autor: Igor Milinović, mag.oec.).

5.3.1.2. Poticaji istraživanja i razvoja

Istraživanjem se smatra izvorno i planirano ispitivanje poduzeto radi stjecanja novih znanstvenih i tehničkih spoznaja i razumijevanja, koje uključuje temeljno istraživanje (teorijski ili pokusni rad poduzet radi stjecanja novih znanja bez konkretne praktične primjene) i primijenjeno istraživanje (teorijski ili pokusni rad poduzet radi stjecanja novih znanja i usmjeren na ostvarivanje praktičnog cilja).

Razvojem se smatra sustavni rad temeljen na rezultatima znanstvenog istraživanja i praktičnog iskustva, koji je usmjeren stvaranju novih materijala, proizvoda i sustava te uvođenju novih procesa, sustava i usluga ili znatnom poboljšanju postojećih (čl. 57. st. 2. ZakDoh).

Istraživanjem i razvojem se ne smatra kontrola kvalitete, rutinsko testiranje proizvoda, prikupljanje podataka koje nije dijelom istraživačkoga razvojnog procesa, istraživanje učinkovitosti, upravljačka studija, istraživanje tržišta i promotivna prodaja (čl. 57. st.3. ZakDoh).

5.3.1.2.1. Izdaci za istraživanje i razvoj

U izdatke za istraživanje i razvoj ubrajaju se (čl. 57. st.4.ZakDoh).

- 1) plaće i ostali odnosni troškovi osoba koje sudjeluju u istraživanju i razvoju,
- 2) izdaci za materijal i usluge korištene u djelatnosti istraživanja i razvoja,
- 3) izdaci otpisa nekretnina, postrojenja i opreme u razmjernom dijelu u kojem se ova sredstva koriste za istraživanje i razvoj,
- 4) opći izdaci koji se odnose na istraživanje i razvoj, osim općih administrativnih izdataka,
- 5) izdaci za istraživanje i razvoj koje je za poreznog obveznika obavila osoba registrirana za obavljanje istraživanja i razvoja,
- 6) amortizacija patenata i licencija u razmjernom dijelu u kojem se koriste za istraživanje i razvoj.

Izdaci za istraživanje i razvoj mogu dodatno umanjiti dohodak od samostalne djelatnosti i to u visini 100% nastalih i u poslovnim knjigama iskazanih izdataka za istraživanje i razvoj (čl. 57. st. 1. ZakDoh).

5.4. Uvećanja i umanjenja zajedničkog dohotka / gubitka

Dohodak / gubitak ostvaren obavljanjem zajedničke samostalne djelatnosti dijeli se na svakog od supoduzetnika i to prema odredbama sklopljenog ugovora o zajedničkom obavljanju samostalne djelatnosti (tzv. ortačkom ugovoru).

Ukoliko u ugovoru nisu posebno ugovoreni udjeli svakog od poduzetnika, smatra se da se zajednički ostvaren dohodak / gubitak između supoduzetnika dijeli na jednake dijelove.

Nakon podjele dohotka / gubitka na svakog od supoduzetnika, nekima od supoduzetnika se mogu dodati određeni primitci odnosno izdaci (čl. 34. st. 3. ZakDoh, te čl. 49. st.6., st. 7. i st. 8. PravDoh).

Primjerice, ukoliko je jedan od supoduzetnika za obavljanje zajedničke djelatnosti dao u zakup neki poslovni prostor, za što mu je iz zajedničke djelatnosti isplaćena naknada koja je u poslovnim knjigama evidentirana kao izdatak – taj se iznos tom supoduzetniku neće evidentirati kao dohodak od imovine i imovinskih prava već će mu se za taj iznos povećati udio u zajedničkom dohotku (odnosno smanjiti gubitak ostvaren obavljanjem zajedničke djelatnosti).

Primjerice, Ivo Marić i Lucija Perić zajednički obavljaju odvjetničku djelatnost. Prema ortačkom ugovoru udjeli u dohotku iznose 50:50. Zajedničku djelatnost obavljaju u poslovnom prostoru koji je u vlasništvu Lucije Perić, za što joj se svaki mjesec iz zajedničke djelatnosti isplaćuje naknada u iznosu od 2.000,00 kuna. Zajednički ostvaren dohodak za 2016. godinu iznosi 124.000,00 kuna, od čega 62.000,00 kuna (50%) pripada Ivi Mariću i 62.000,00 kuna (50%) Luciji Perić.

Luciji Perić je je tijekom 2016. godine na ime naknade za korištenje poslovnog prostora iz zajedničke djelatnosti isplaćeno ukupno 24.000,00 kuna (12.mjeseci x 2.000,00 kuna) koji su u poslovnim knjigama zajedničke djelatnosti evidentirani kao izdatak (najam po-

¹³ Pravilnik o sadržaju evidencije državne potpore za obrazovanje i izobrazbu objavljen je u Nar. nov., br. 12/08 i 13/09, nadalje: PravEvid.

slovnog prostora) u Knjizi primitaka i izdataka. Za taj će se iznos Luciji Perić uvećati udio u zajedničkom dohotku te će ukupni dohodak Lucije Perić iznositi 86.000,00 kuna (62.000,00 kn + 24.000,00 kn).

Da je iz zajedničkog obavljanja djelatnosti ostvaren gubitak u iznosu od primjerice 50.000,00 kuna, od čega bi Luciji Perić pripao gubitak u iznosu od 25.000,00 kuna (50%), taj bi se gubitak umanjio za naknadu od korištenja poslovnog prostora u iznosu od 24.000,00 kuna, te bi gubitak Lucije Perić iznosio 1.000,00 kuna (25.000,00 kn – 24.000,00 kn).

Isto tako, ukoliko je jednom od supoduzetnika iz zajedničke djelatnosti isplaćena naknada temeljem primjerice ugovora o djelu, ta se naknada ne smatra njegovim primitkom od kojeg se utvrđuje drugi dohodak već se za tu naknadu (koja je u Knjizi primitaka i izdataka zajedničke djelatnosti evidentirana kao poslovni izdatak) uvećava njegov udio u zajedničkom dohotku.

Svaki od supoduzetnika može umanjiti svoj dio zajedničkog dohotka ukoliko je tijekom obavljanja zajedničke djelatnosti imao vlastite izdatke (za što posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju), koji su vezani za obavljanje zajedničke djelatnosti, a nisu evidentirani u poslovnim knjigama od zajedničkog obavljanja djelatnosti.

5.5. Prijava dohotka od zajedničke djelatnosti

Dohodak ili gubitak utvrđen obavljanjem zajedničke samostalne djelatnosti iskazuje se u Prijavi o dohotku od zajedničke djelatnosti (obrazac DOH-Z), prema čl.83. st. 1. PravDoh.

Prijava dohotka od zajedničke djelatnosti (obrazac DOH-Z) podnosi se najkasnije **do kraja siječnja** tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu – prije podnošenja godišnjih poreznih prijava (čl. 83. st.2. PravDoh).

Prijavu podnosi nositelj zajedničke djelatnosti nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svom prebivalištu ili uobičajenom boravištu (čl. 34. st. 7. i 8. PravDOH).

Prijavu potpisuje nositelj zajedničke djelatnosti (ako je za to ovlašten ugovorom o obavljanju zajedničke djelatnosti) ili svi supoduzetnici.

Nakon što zaprimi i obradi Prijavu dohotka od zajedničke djelatnosti, nadležna ispostava Porezne uprave donosi rješenje o visini utvrđenog dohotka od zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti i njegovoj raspodjeli na supoduzetnike. Rješenje se dostavlja nositelju zajedničke djelatnosti koji je dužan obavijestiti sve supoduzetnike o visini utvrđenog zajedničkog dohotka i njegovoj raspodjeli na supoduzetnike (čl. 48. st. 7. PravDoh).

Svaki od supoduzetnika **obvezan** je podnijeti svoju godišnju prijavu poreza na dohodak (obrazac DOH) prema čl. 48. st. 5. PravDoh, u koju unosi svoj udio od zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti i podatke o svim drugim dohocima koje je kao pojedinac ostvario u istom poreznom razdoblju, kao i podatke o plaćenim predujmovima poreza (i prireza) na dohodak po tim dohocima - najkasnije **do kraja veljače** (čl.84. st. 2. PravDoh) odnosno do 28. veljače 2017. za prethodnu 2016. godinu.

5.5.1. Prilozi uz prijavu dohotka od zajedničke djelatnosti (obrazac DOH-Z)

Uz Prijavu dohotka od zajedničke djelatnosti (obrazac DOH-Z) treba priložiti (čl.83. st.6. PravDoh):

- 1) ugovore i isprave o zajedničkoj djelatnosti i odnosima između supoduzetnika međusobno i zajedničke djelatnosti i supoduzetnika, ako se oni već ne nalaze u nadležnoj ispostavi Porezne uprave,

- 2) ugovore i isprave o otuđenju zajedničke djelatnosti ili dijelova zajedničke djelatnosti, ako se djelatnost ne nastavlja,
- 3) pregled poslovnih primitaka i izdataka ako se ne vode poslovne knjige (dohodak od zajedničke imovine i imovinskih prava),
- 4) preslik popisa dugotrajne imovine,
- 5) isprave na temelju kojih su korištene porezne olakšice (ugovori i preslici naloga o primljenim iznosima),
- 6) izvadak iz poslovnih knjiga s podacima o ukupnim primicima i ukupnim izdacima, pri čemu se posebno iskazuju podaci o iznosu otpisa te reprezentacije, a i podatak o broju zaposlenih sa stanjem na dan 31. prosinca,
- 7) evidenciju o primljenim državnim potporama i poticajima za nabavu dugotrajne imovine i iznosima obračunate amortizacije,
- 8) dokumentaciju o uništenju plovila, dokumentaciju o primljenim bespovratnim sredstvima za uništenje plovila te izračun razlike između ostatka knjigovodstvene vrijednosti uništenog plovila i iznosa primljenih sredstava (iz čl. 24. st. 9. PravDoh).

5.6. Promjena načina oporezivanja

Supoduzetnici koji zajednički obavljaju samostalnu djelatnost **vode poslovne knjige**, temeljem kojih im se utvrđuje porezna obveza, prema odredbama Zakona o porezu na dohodak (čl. 19. do 24. ZakDoh).

Međutim, umjesto oporezivanja porezom na dohodak, poslovne knjige **mogu voditi prema Zakonu o računovodstvu¹⁴ i plaćati porez prema odredbama Zakona o porezu na dobit¹⁵ i to:**

A) dobrovoljno, na vlastiti zahtjev

Ukoliko supoduzetnici dobrovoljno žele promijeniti način oporezivanja te umjesto prema odredbama Zakona o porezu na dohodak porez obračunavati i plaćati prema odredbama Zakona o porezu na dobit, moraju podnijeti (čl. 29. st. 4. ZakDoh) **zahtjev** za promjenu načina oporezivanja prema Zakonu o porezu na dobit nadležnoj ispostavi Porezne uprave i to najkasnije do 31.12. tekuće godine za iduću porezno razdoblje prema čl. 3. st. 1. Pravilnika o porezu na dobit¹⁶ (od 01.siječnja godine koja slijedi).

Navedeni zahtjev potpisuju svi supoduzetnici.

Temeljem zaprimljenog zahtjeva Porezna uprava izdaje rješenje nositelju zajedničke djelatnosti, kojim usvaja zahtjev i utvrđuje obvezu supoduzetnika na oporezivanje prema odredbama Zakona o porezu na dobit naredne 3 godine (čl. 29. st. 4. ZakDoh).

B) „po sili zakona“ tj.ukoliko ispune slijedeće uvjete (čl. 2. st.4. ZakDoh):

- 1) ako su u prethodnom poreznom razdoblju ostvarili ukupni primitak veći od 3.000.000,00 kuna, odnosno ako ispunjava dva od slijedeća 3 uvjeta:
  - a) u prethodnom poreznom razdoblju ostvare dohodak veći od 400.000,00 kuna,
  - b) imaju dugotrajnu imovinu u vrijednosti većoj od 2.000.000,00 kuna,
  - c) u prethodnom poreznom razdoblju prosječno zapošljava više od 15 radnika.

Supoduzetnici koji su stekli uvjete za oporezivanje prema odredbama Zakona o porezu na dobit ispunivši navedene uvjete – **obvezni**

14 Zakon o računovodstvu objavljen je u Nar. nov. br. 78/15 i 134/15.

15 Zakon o porezu na dobit objavljen je u Nar. Nov., br. 177/04 do 50/16, nadalje: ZakDoh.

16 Pravilnik o porezu na dobit objavljen je u Nar. nov., br. 95/05, do 137/15, nadalje: PravDoh.

su o tome pismeno izvijestiti nadležnu ispostavu Porezne uprave do kraja tekuće godine u kojoj su ispunjeni propisani uvjeti, a najkasnije dvadeset (20) dana po isteku poreznog razdoblja odnosno kalendarske godine prema čl. 3. st. 2. PravDob (dakle, najkasnije do 20. siječnja 2017., ako su ispunili uvjete u 2016). Pismeno izvješće podnosi nositelj zajedničke djelatnosti.

Obveza plaćanja poreza na dobit počinje teći istekom poreznog razdoblja u kojem je dostavljena izjava o stjecanju uvjeta.

Kod **promjene načina oporezivanja** zajedničke samostalne djelatnosti – **nositelj** zajedničke djelatnosti postaje **obveznik plaćanja poreza na dobit**. **Porezna osnovica** utvrđena prema odredbama Zakona o porezu na dobit **ne raspoređuje se na supoduzetnike** (kao kad su porez obračunavali i plaćali prema odredbama Zakona o porezu na dohodak), već se **kao obveznik plaćanja** utvrđenog poreza na dobit **zadužuje** nositelj zajedničke djelatnosti.

Između supoduzetnika se (prema odredbama sklopljenog ugovora o zajedničkom obavljanju djelatnosti) raspoređuje dobit koja je preostala nakon oporezivanja.

Supoduzetnici (obveznici poreza na dobit) nisu dužni podnositi godišnju prijavu poreza na dohodak, osim ako to ne žele.

Isto tako, supoduzetnici (kod obavljanja zajedničke samostalne djelatnosti koja se oporezuje prema odredbama Zakona o porezu na dobit) **ne plaćaju obvezne doprinose prema rješenju** Porezne uprave, već **podliježu obračunu i plaćanju doprinosa na poduzetničku plaću** (koju mogu i ne moraju isplaćivati).

6. Primjeri utvrđivanja dohotka od zajedničke djelatnosti

Primjer 1. - Izračunavanje udjela supoduzetnika koji (prema ortačkom ugovoru) iznose 50:50

Supoduzetnici Ivo Marić i Lucija Perić zajednički obavljaju odvjetničku djelatnost. Nositelj zajedničke djelatnosti je Lucija Perić. Prema ortačkom ugovoru udjeli u dohotku iznose 50:50.

Prema podacima iz knjige primitaka i izdataka za 2016. godinu, zajedničkim obavljanjem odvjetničke djelatnosti ostvaren je dohodak u iznosu od 280.503,00 kuna. Tijekom 2016. godine su u poslovne izdatke evidentirani i slijedeći izdaci:

- 1) za dvije isplaćene plaće novozaposlenog djelatnika u ukupnom iznosu od 16.560,00 kuna (uključivo i doprinose za obvezna osiguranja na plaću),
- 2) za zakupninu (najam) poslovnog prostora koji je u vlasništvu Lucije Perić u ukupnom iznosu od 24.000,00 kuna (što je evidentirano kao izdatak u knjizi primitaka i izdataka), te
- 3) naknada po ugovoru o djelu sklopljenim sa supoduzetnikom Ivom Marićem u ukupnom iznosu od 6.500,00 kuna (koja je evidentirana kao izdatak u knjizi primitaka i izdataka).

U nastavku prikazujemo Pregled poslovnih primitaka i izdataka (obrazac P-PPI) supoduzetnika za 2016. godinu:

OBRAZAC P-PPI

PREGLED POSLOVNIH PRIMITAKA I IZDATAKA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OSTVARENIH U 2016. GODINI

I.OPĆI PODACI O POREZNOJ OBVEZNIKU	
1. IME I PREZIME Zajednički odvjetnički ured Lucija Perić & Ivo Marić, Nositelj zajedničke djelatnosti: Lucija Perić	
2. ADRESA PREBIVALIŠTA / UOBIČAJENOG BORAVIŠTA Zagrebačka c. Bb, Zagreb	
3. OIB 31321208098	
OPIS	IZNOS
II. PRIMICI	
1. Primici u gotovini	128.183,52
2. Primici putem žiro-računa	812.500,01
3. Primici u naravi	
4. Primici u svezi otuđenja	
5. Primici poreznog razdoblja u visini iznosa evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije iz članka 20. stavak 7. Zakona	
6. PDV u primicima ¹⁷	188.136,72
7. UKUPNI PRIMICI (1.+2.+3.+4.+5.-6.)	752.546,81
III. IZDACI	
1. Izdaci u gotovini	138.839,00
2. Izdaci putem žiro-računa	368.750,00
3. Izdaci u naravi	
4. Izdaci otpisa	60.972,61
5. Izdaci reprezentacije	5.000,00
6. Izdaci u svezi s otuđenjem	
7. PDV u izdacima ¹⁸	101.517,80
8. Izdaci koji se porezno ne priznaju iz članka 22. Zakona	
9. UKUPNI IZDACI (1.+2.+3.+4.+5.+6.-7.-8.)	472.043,81
IV. OSTVARENI DOHODAK/GUBITAK (II.7.- III.9.)	
280.503,00	
1. Broj zaposlenih radnika na dan 31.prosinca	2
2. Razlika između prometa po žiro-računu i iskazanih primitaka pod II.2 (2.1.+ 2.2.+ 2.3.+ 2.4.+ 2.5.)	102.546,81
2.1. Polog utška koji je iskazan pod II.1.	102.546,81
2.2. Primljeni iznos kredita	
2.3. Primljeni iznos zajmova	
2.4. Primljeni iznosi po osnovi državnih pomoći, poticaja i potpora namijenjenih za nabavu dugotrajne imovine koja podliježe amortizaciji	
2.5. Ostali navedeni primici, koji se ne smatraju oporezivim primicima	

NADNEVAK 30.01.2017.

POTPIS POREZNOG OBVEZNIKA

Objavite svoje financijske izvještaje u RiPup-u

Cijena: 980,00 kn + PDV
Tel.: 01 / 49 21 737

Nadalje, supoduzetnici imaju i **odatna umanjena dohotka** (iz čl. 56. Zakona o porezu na dohodak) za plaće novozaposlenih osoba u iznosu od 16.500,00 kn, te im dohodak nakon umanjena ukupno iznosi 263.943,00 kn (uk.dohodak iz t. IV. Obrasca P-PPI u iznosu od 280.503,00 kn – 16.500,00 = 264.003,00 kn)

17 iznos upisuju samo porezni obveznici koji su istovremeno i obveznici poreza na dodanu vrijednost

18 iznos upisuju samo porezni obveznici koji su istovremeno i obveznici poreza na dodanu vrijednost

Utvrđivanje udjela u zajedničkom dohotku izgledati će kako slijedi:

1. utvrđivanje udjela LUCIJE PERIĆ u zajedničkom dohotku
50% udjela u zajedničkom dohotku 132.001,50 (264.043,00 x 50%) Uvećanje za primljenu zakupninu 24.000,00
UKUPNI dohodak Lucije Perić 156.001,50
2. utvrđivanje udjela IVE MARIĆA u zajedničkom dohotku
50% udjela u zajedničkom dohotku 132.001,50 (264.043,00 x 50%) Uvećanje za naknadu temeljem ugovora o djelu 6.500,00
UKUPNI dohodak Ive Marića 138.501,50

Prijava dohotka od zajedničke djelatnosti popuniti će se na slijedeći način:

OBRAZAC DOH-Z

PRIJAVA DOHOTKA OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI ZA 2016. GODINU

iznosi u kunama i lipama

1. NAZIV I ADRESA SJEDIŠTA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI		NADNEVAK PREDAJE	
NAZIV ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI Zajednički odvjetnički ured Lucija Perić i Ivo Marić		Telefon: 6536-500	
MJESTO Zagreb			
ULICA I KUĆNI BROJ Zagrebačka c. bb			
2. NOSITELJ ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI			
IME I PREZIME LUCIJA PERIĆ		OIB 31321208098	
MJESTO PREBIVALIŠTA/UOBIČAJENOG BORA VIŠTA Zagreb			
ULICA I KUĆNI BROJ Hermanova 28			
3. PODACI O SUPODUZETNICIMA			
R.br.	IME I PREZIME	OIB	ADRESA PREBIVALIŠTA/UOBIČAJENOG BORA VIŠTA
3.1.	Ivo Marić	14112228614	Zagreb, Perkoveva 23
3.2.			
3.3.			
3.4.			
3.5.			
3.6.			
3.7.			
3.8.			
3.9.			
3.10.			
4. IZNOS DOHOTKA/GUBITKA OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI			280.503,00
5. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA PLAĆE NOVOZAPOSLENIH OSOBA			16.500,00
6. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA IZNOS DRŽAVNE POTPORE ZA NAUKOVANJE ZA OBR TN IČKA ZANIMANJA			-
7. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA IZNOS DRŽAVNE POTPORE ZA OBRAZOVANJE I IZOBRAZBU			-
8. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA IZDATKE ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA			-
9. IZNOS DOHOTKA OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI NAKON UMANJENJA (r.br. 4 - r.br. 5 - r.br. 6 - r.br. 7 - r.br. 8)			264.003,00

Zahvaljujemo na vašem povjerenju!

Pretplatite se na časopis RAČUNOVODSTVO i POREZI u praksi

10. RASPODJELA ZAJEDNIČKOG DOHOTKA/GUBITKA NA SUPODUZETNIKE

R. br.	OIB SUPODUZETNIKA	POSTOTAK UDJELA U ZAJEDNIČKOM DOHOTKU	IZNOS DOHOTKA/GUBITKA SUPODUZETNIKA	UVEĆANJA I UMANJENJA DIJELOVA ZAJEDNIČKOG DOHOTKA/GUBITKA (+/-)	UKUPAN DOHODAK/GUBITAK SUPODUZETNIKA
1	2	3	4	5	6 (4+5)
1.	31321208098	50	132.001,50	24.000,00	156.001,50
2.	14112228614	50	132.001,50	6.500,00	138.501,50
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					

11. PODACI O OLAKŠICAMA, OSLOBOĐENJIMA I POTICAJIMA

R. br.	OPIS	IZNOS
1	2	3
1.	NEOPOREZIVI PRIMICI UMJETNIKA (čl. 24. str. 2. Pravilnika)	-
2.	NEOPOREZIVI DIO UMJETNIČKOG HONORARA (čl. 46. st. 5. Pravilnika)	-
3.	POREZNO PRIZNATI IZDACI REPREZENTACIJE (čl. 22. st. 1. toč. 1. Zakona)	5.000,00 *

12. POPIS PRILOGA

1. Pregled poslovnih primitaka i izdataka (obrazac P-PPI) za 2016.

2. Popis dugotrajne imovine (obrazac DI) za 2016.

3.

4.

5.

ZA ISTINITOST I VJERODOSTOJNOST PODATAKA JAMČIM VLASTITIM POTPISOM

NADNEVAK: 30.01.2017.

(potpis nositelja zajedničke djelatnosti/opunomoćenika/poreznog savjetnika)

* U prijavi je naveden iznos od 5.000,00 kuna porezno priznatih izdataka reprezentacije koji se odnose na 30% porezno priznatih izdataka ugošćenja, darova s ili bez utisnutog znaka tvrtke ili proizvoda, izdataka za odmor, šport, rekreaciju i rasonodu, izdataka za korištenje osobnih motornih vozila, plovila, zrakoplova, kuća za odmor i drugih sličnih izdataka, a koji su nastali iz poslovnih odnosa s poslovnim partnerima.

Nositeljica djelatnosti Lucija Perić će nakon o visini utvrđenog dohotka od zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti i njegovoj raspodjeli na supoduzetnike, obavijestiti supoduzetnika Ivu Marića.

ističemo...

Svaki od supoduzetnika će **podnijeti svoju godišnju prijavu poreza na dohodak** (obrazac DOH) u koju unosi svoj udio od zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti (po predanoj prijavi o dohotku od zajedničke djelatnosti) i podatke o svim drugim dohocima koje su kao pojedinci ostvario u istom poreznom razdoblju, kao i podatke o plaćenim predujmovima poreza (i prireza) na dohodak po tim dohocima - najkasnije do 28 veljače 2017. godine za 2016. godinu.

U nastavku prikazujemo dio godišnje prijave poreza na dohodak (dio SD - koji se odnosi na dohodak od samostalne djelatnosti) supoduzetnika Ive Marića (koji je tijekom 2016. godine uplatio porez na dohodak od obavljanja samostalne djelatnosti u ukupnom iznosu od 23.000,00 kuna) u koji će unijeti svoj udio od zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti, kako slijedi:

4.2. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OBRTA, SLOBODNIH ZANIMANJA, POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA I DJELATNOSTI KOJE SE OPOREZUJU KAO SAMOSTALNA DJELATNOST (prema pregledu primitaka i izdataka)							
OIB POREZNOG OBVEZNIKA:				14112228614			
4.2.1. DOHODAK / GUBITAK U TEKUĆOJ GODINI							
R.br.	Dohodak / gubitak pojedinca	Umanjenja dohotka / uvećanje gubitka pojedinca (Ukupno pod 4.2.4. Stup 3)	Zajednički dohodak		Gubitak (< 0)	Dohodak (> ili = 0)	Uplaćeni porez i prirez
			OIB nositelja zajedničke djelatnosti	Iznos dohotka / gubitka			
1	2	3	4	5	6 (2-3+5)	7 (2-3+5)	8
1.	-	-	31321208098	138.501,50		138.501,50	23.000,00
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
UKUPNO 4.2.1.						138.501,50	23.000,00
4.2.2. UMANJENJE ZA PRENESENI GUBITAK (4.2.5. stup. 4)						-	
4.2.3. UKUPNO DOHODAK (4.2.1. stup. 7- 4.2.2.), UPLAĆENI POREZ I PRIREZ						138.501,50	23.000,00
4.2.4. PREDUJAM POREZA NA DOHODAK ZA SLIJEDEĆE POREZNO RAZDOBLJE							2.313,65
4.2.5. UMANJENJA DOHOTKA POJEDINCA							
R.br.	Umanjenje dohotka za				Iznos		
1	2				3		
1.	PLAĆE NOVOZAPOSLJENIH OSOBA				-		
2.	DRŽAVNE POTPORE MALE VRIJEDNOSTI ZA IZ				-		
3.	DRŽAVNE POTPORE MALE VRIJEDNOSTI ZA IZVOĐENJE PRAKTIČNE NASTAVE I VJEŽBE NAUKOVANJA U SUSTAVU VEZANIH OBRTA				-		
4.	IZDATKE ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA				-		
UKUPNO 4.2.5.						-	
4.2.6. GUBITAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI ZA PRIJENOS							
R.br.	Godina	Iznos prenesenog gubitka	Umanjenje gubitka u tekućoj godini	Iznos gubitka u tekućoj godini (pod 4.2.1. Stup. 6)	Gubitak za prijenos		
1	2	3	4	5	6 (3-4) ili (3+5)		
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							

Primjer 2. - Izračunavanje udjela supoduzetnika u ostvarenom gubitku koji (prema ortačkom ugovoru) iznose 40:60

Supoduzetnici Karlo Marić i Filip Perić zajednički obavljaju ugostiteljsku djelatnost. Nositelj zajedničke djelatnosti je Filip Perić. Prema ortačkom ugovoru udjeli u poslovnom rezultatu (dohotku ili gubitku) iznose 40:60 (40% udjela pripada Karlu Mariću, a 60% Filipu Periću).

Prema podacima iz knjige primitaka i izdataka za 2016. godinu, zajedničkim obavljanjem ugostiteljske djelatnosti ostvaren je gubitak u iznosu od 37.775,00 kuna.

Tijekom 2016. godine su u poslovne izdatke evidentirani troškovi koji su isplaćeni supoduzetnicima tijekom 2016 godine, kako slijedi:

- 1) **Filipu Periću** za zakupninu poslovnog prostora koji je u njegovom vlasništvu, u ukupnom iznosu od 24.000,00 kuna (što je evidentirano kao izdatak u knjizi primitaka i izdataka), te
- 2) naknada po ugovoru o djelu sklopljenim sa supoduzetnikom **Karlom Marićem** u ukupnom iznosu od 3.500,00 kuna (koja je evidentirana kao izdatak u knjizi primitaka i izdataka).

Supoduzetnici su tijekom 2016. primili pozajmicu u iznosu od 25.000,00 kn (koja ne čini primitak u Knjizi primitaka i izdataka, ali se treba evidentirati u Obrascu P-PPI).

U nastavku prikazujemo Pregled poslovnih primitaka i izdataka supoduzetnika za 2016. godinu:

OBRAZAC P-PPI

PREGLED POSLOVNIH PRIMITAKA I IZDATAKA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OSTVARENIH U 2016. GODINI

I. OPĆI PODACI O POREZNOJ OBVEZNIKU	
1. IME I PREZIME Zajednički ugostiteljska djelatnost FilipPerić & Karlo Marić, Nositelj zajedničke djelatnosti: Karlo Marić	
2. ADRESA PREBIVALIŠTA / UOBIČAJENOG BORA VIŠTA Savska. bb, Zagreb	
3. OIB 21231309088	
OPIS	IZNOS
II. PRIMICI	
8. Primici u gotovini	330.268,81
9. Primici putem žiro-računa	182.168,38
10. Primici u naravi	
11. Primici u svezi otuđenja	
12. Primici poreznog razdoblja u visini iznosa evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije iz članka 20. stavak 7. Zakona	
13. PDV u primicima ¹⁹	78.168,38
14. UKUPNI PRIMICI (1.+2.+3.+4.+5.-6.)	434.268,81
III. IZDACI	
10. Izdaci u gotovini	129.953,30
11. Izdaci putem žiro-računa	350.000,00
12. Izdaci u naravi	
13. Izdaci otpisa	60.972,61
14. Izdaci reprezentacije	2.500,00
15. Izdaci u svezi s otuđenjem	
16. PDV u izdacima ²⁰	71.382,10
17. Izdaci koji se porezno ne priznaju iz članka 22. Zakona	
18. UKUPNI IZDACI (1.+2.+3.+4.+5.+6.-7.-8.)	472.043,81
IV. OSTVARENI DOHODAK/GUBITAK (II.7.- III.9.)	- 37.775,00
3. Broj zaposlenih radnika na dan 31.prosinca	2
4. Razlika između prometa po žiro-račuu i iskazanih primitaka pod II.2 (2.1.+ 2.2.+ 2.3.+ 2.4. + 2.5.)	355.268,81
2.6. Polog utrška koji je iskazan pod II.1.	330.268,81
2.7. Primljeni iznos kredita	
2.8. Primljeni iznos zajmova	25.000,00
2.9. Primljeni iznosi po osnovi državnih pomoći, poticaja i potpora namijenjenih za nabavu dugotrajne imovine koja podliježe amortizaciji	
2.10. Ostali navedeni primici, koji se ne smatraju oporezivim primicima	

NADNEVAK: 30.01.2017.

POTPIS POREZNOG OBVEZNIKA

Utvrđivanje udjela u zajedničkom gubitku izgledati će kako slijedi:

1. utvrđivanje udjela FILIPA PERIĆA u zajedničkom gubitku
50% udjela u zajedničkom gubitku - 18.887,50 kn (- 37.775,00 x 50%) Uvećanje za primljenu zakupninu 24.000,00 kn
UKUPNI dohodak Filipa Perića 5.112,50 kn (- 18.887,50 kn + 24.000,00 kn)
2. utvrđivanje udjela KARLA MARIĆA u zajedničkom gubitku
50% udjela u zajedničkom gubitku - 18.887,50 kn (- 37.775,00 x 50%) Uvećanje za naknadu temeljem ugovora o djelu 3.500,00 kn
UKUPNI gubitak Karla Marića - 15.387,50 kn (- 18.887,50 kn + 3.500,00 kn)

19 iznos upisuju samo porezni obveznici koji su istovremeno i obveznici poreza na dodanu vrijednost

20 iznos upisuju samo porezni obveznici koji su istovremeno i obveznici poreza na dodanu vrijednost

Prijava dohotka od zajedničke djelatnosti popuniti će se na sljedeći način:

OBRAZAC DOH-Z

PRIJAVA DOHOTKA OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI ZA 2016. GODINU

iznosi u kunama i lipama

1. NAZIV I ADRESA SJEDIŠTA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI		Nadnevak predaje:	
Naziv zajedničke djelatnosti	Zajednički ugostiteljski obrt Filip Perić i Karlo Marić	Telefon:	6536 500
Mjesto	Zagreb		
Ulica i kućni broj	Bednjanska bb		
2. NOSITELJ ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI			
Ime i prezime	FILIP PERIĆ	OIB:	21231309088
Mjesto	Zagreb		
Ulica i kućni broj	Hermanova 28		

3. PODACI O SUPODUZETNICIMA			
R.br.	Ime i prezime	OIB	Adresa prebivališta/uobičajenog boravišta
3.1.	Karlo Marić	12228614102	Zagreb, Perkovčeva 23
3.2.			
3.3.			
3.4.			
3.5.			
3.6.			
3.7.			
3.8.			
3.9.			
3.10.			

4. IZNOS DOHOTKA/GUBITKA OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI	- 37.775,00
5. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA PLAĆE NOVOZAPOSLJENIH OSOBA	-
6. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA IZNOS DRŽAVNE POTPORE ZA NAUKOVANJE ZA OBRTHNIČKA ZANIMANJA	-
7. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA IZNOS DRŽAVNE POTPORE ZA OBRAZOVANJE I IZOBRAZBU	-
8. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA IZDATKE ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA	-
9. IZNOS DOHOTKA OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI NAKON UMANJENJA (r.br. 4 - r.br. 5 - r.br. 6 - r.br. 7 - r.br. 8)	- 37.775,00

10. RASPODJELA ZAJEDNIČKOG DOHOTKA/GUBITKA NA SUPODUZETNIKE					
R.br.	OIB supoduzetnika	Postotak udjela u zajedničkom dohotku	Iznos dohotka/gubitka supoduzetnika	Uvećanja i umanjenja dijelova zajedničkog dohotka/gubitka (+/-)	Ukupan dohodak/gubitak supoduzetnika
1	2	3	4	5	6 (4+5)
1.	21231309088	50	- 18.887,50	24.000,00	5.112,50
2.	12228614102	50	- 18.887,50	3.500,00	- 15.387,50
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					

11. PODACI O OLAKŠICAMA, OSLOBOĐENJIMA I POTICAJIMA

R.br.	Opis	Iznos
1	2	3
1.	NEOPOREZIVI PRIMICI UMJETNIKA (čl. 24. str. 2. Pravilnika)	–
2.	NEOPOREZIVI DIO UMJETNIČKOG HONORARA (čl. 46. st. 6. Pravilnika)	–
3.	POREZNO PRIZNATI IZDACI REPREZENTACIJE (čl. 22. st. 1. toč. 1. Zakona)	2.500,00*

12. POPIS PRILOGA

1.	Pregled poslovnih primitaka i izdataka (obrazac P-PPI) za 2016.
2.	Popis dugotrajne imovine (obrazac DI) za 2016.
3.	
4.	

ZA ISTINITOST I VJERODOSTOJNOST PODATAKA JAMČIM VLASTITIM POTPISOM

NADNEVAK: 3 0 0 1 2 0 1 7

potpis nositelja zajedničke djelatnosti/opunomoćenika/poreznog savjetnika)

* U prijavi je naveden iznos od 2.500,00 kuna porezno priznatih izdataka reprezentacije koji se odnose na 30% porezno priznatih izdataka ugošćenja, darova s ili bez utisnutog znaka tvrtke ili proizvoda, izdataka za odmor, šport, rekreaciju i razonodu, izdataka za korištenje osobnih motornih vozila, plovila, zrakoplova, kuća za odmor i drugih sličnih izdataka, a koji su nastali iz poslovnih odnosa s poslovnim partnerima.

Nositelj djelatnosti Filip Perić će o visini utvrđenog dohotka od zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti i njegovoj raspodjeli na supoduzetnike, obavijestiti supoduzetnika Ivu Marića.

Svaki od supoduzetnika će podnijeti svoju godišnju prijavu poreza na dohodak (obrazac DOH) u koju unosi svoj udio od zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti (po predanoj prijavi o dohotku od zajedničke djelatnosti) i podatke o svim drugim dohocima koje su kao pojedinci ostvario u istom poreznom razdoblju, kao i podatke o plaćenim predujmovima poreza (i prireza) na dohodak po tim dohocima - najkasnije do 28. veljače 2017. godine za 2016. godinu.

Primjer 3. - Izračunavanje udjela supoduzetnika u slučaju istupanja jednog od supoduzetnika iz zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti

U praksi se često dešava da jedan od supoduzetnika istupi iz zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti tijekom kalendarske godine. Prijava dohotka od zajedničke djelatnosti se podnosi za sve supoduzetnike koji su tijekom godine obavljali zajedničku djelatnost, dok se izračunavanje udjela svodi na cijelu kalendarsku godinu i ne odgovara ugovorenim udjelima u ugovoru o zajedničkom obavljanju samostalne djelatnosti (ortračkom ugovoru).

Primjerice, Marija Perić, Ivan Jurić i Luka Marković su sa 01.01.2016. godine započeli obavljati zajedničko obavljanje obrtničke djelatnosti. Ugovorom o zajedničkom obavljanju obrtničke djelatnosti odredili su da svaki od supoduzetnika ima 1/3 udjela u ostvarenom dohotku (33,33%), te Mariju Perić kao nositeljicu djelatnosti.

Međutim, Luka Marković je sa 30.06.2016. godine istupio iz zajedničkog obrta. Prema novom ugovoru o zajedničkom obavljanju obrtničke djelatnosti Marija Perić i Ivan Jurić ugovorili su da svakom pripada 50% udjela u ostvarenom dohotku.

Kako je Luka Marković istupio iz zajedničkog obrta sa 30.06.2016. potrebno je iz knjige primitaka i izdataka utvrditi dohodak (razlika primitaka i izdataka) sa istim datumom. Isto tako je (iz knjige primitaka i izdataka) potrebno utvrditi koliki je dohodak ostvaren u razdoblju od 01.07.2016. do 31.12.2016. godine.

Prema podacima iz knjige primitaka i izdataka utvrđeno je da je dohodak (kao razlika primitaka i izdataka):

- za razdoblje od 01.01. - 30.06.2016. godine iznosio 100.000,00 kuna, dok je

- za razdoblje od 01.07. - 31.12.2016. godine iznosio 177.000,00 kuna

UKUPNI DOHODAK ZA 2016. godinu iznosi 277.000,00 kuna.

Kako su u razdoblju od 1.1. do 30.06. udjeli iznosili 33,33% = $100.000,00 \times 33,33\% = 33.333,33$ kune dohotka po članu.

U razdoblju od 01.07. do 31.12. udjeli su iznosili 50% po članu = $177.000,00 \times 50\% = 88.500,00$ kuna po članu.

Udjeli po članovima iznose:

1. član (Luka Marković) za razdoblje od 1.1. - 30.06. dohodak (udjel) iznosi 33.333,33 kune,

2. član (Marija Perić) za razdoblje od 1.1. - 31.12. dohodak (udjel) iznosi 121.833,33 kune (33.333,33 + 88.500,00 kuna),

3. član (Ivan Jurić) za razdoblje od 1.1. - 31.12. dohodak (udjel) iznosi 121.833,33 kune (33.333,33 + 88.500,00 kuna),

Udjel Luke Markovića (člana koji je iz zajedničkog obrta istupio 30.06.2013.) izračunava se na način da se u odnos stavi udjel u dohotku Luke Markovića sa dohotkom ostvarenim iz zajedničkog obrta tijekom cijele 2013. godine, kako slijedi:

$33.333,33 \text{ kune} / 277.000,00 \text{ kuna} = 12,0337\%$

Udjeli Marije Perić i Ivana Jurića izračunavaju se na način da se u odnos stave njihovi udjeli u dohotku sa dohotkom ostvarenim iz zajedničkog obrta tijekom cijele 2013. godine, kako slijedi:

$121.833,33 \text{ kune} / 277.000,00 \text{ kuna} = 43,98315\%$

Za provjeru ispravnosti izračuna navedenih udjela potrebno je zbrojiti udjele (zbroj udjela treba biti jednak 100):
 $12,0337 + 43,98315 + 43,98315 = 100,00$.

U nastavku prikazujemo Prijavu dohotka od zajedničke djelatnosti navedenih supoduzetnika koja će se popuniti na slijedeći način:

OBRAZAC DOH-Z

PRIJAVA DOHOTKA OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI ZA 2016. GODINU

iznosi u kunama i lipama

1. NAZIV I ADRESA SJEDIŠTA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI		Nadnevak predaje:	
Naziv zajedničke djelatnosti	Zajednički obrt MIMI	Telefon:	6536 500
Mjesto	Zagreb		
Ulica i kućni broj	Tratinska bb		
2. NOSITELJ ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI			
Ime i prezime	MARIJA PERIĆ	OIB:	08093132129
Mjesto	Zagreb		
Ulica i kućni broj	Hermanova 28		

3. PODACI O SUPODUZETNICIMA			
R.br.	Ime i prezime	OIB	Adresa prebivališta/uobičajenog boravišta
3.1.	Ivan Jurić	28614112209	Zagreb, Šenočina 23
3.2.	Luka Marković	09212114628	Zagreb, Zelinska 18
3.3.			
3.4.			
3.5.			
3.6.			
3.7.			
3.8.			
3.9.			
3.10.			

4. IZNOS DOHOTKA/GUBITKA OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI	277.000,00
5. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA PLAĆE NOVOZAPOSLENIH OSOBA	-
6. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA IZNOS DRŽAVNE POTPORE ZA NAUKOVANJE ZA OBRTHIČKA ZANIMANJA	-
7. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA IZNOS DRŽAVNE POTPORE ZA OBRAZOVANJE I IZOBRAZBU	-
8. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA IZDATKE ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA	-
9. IZNOS DOHOTKA OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI NAKON UMANJENJA (r.br. 4 - r.br. 5 - r.br. 6 - r.br. 7 - r.br. 8)	277.000,00

10. RASPODJELA ZAJEDNIČKOG DOHOTKA/GUBITKA NA SUPODUZETNIKE					
R.br.	OIB supoduzetnika	Postotak udjela u zajedničkom dohotku	Iznos dohotka/gubitka supoduzetnika	Uvećanja i umanjenja dijelova zajedničkog dohotka/gubitka (+/-)	Ukupan dohodak/gubitak supoduzetnika
1	2	3	4	5	6 (4+5)
1.	08093132129	43,98315	121.833,33	-	121.833,33
2.	28614112209	43,98315	121.833,33	-	121.833,33
3.	09212114628	12,0337	33.333,34	-	33.333,34 *
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					

11. PODACI O OLAKŠICAMA, OSLOBOĐENJIMA I POTICAJIMA

R.br.	Opis	Iznos
1	2	3
1.	NEOPOREZIVI PRIMICI UMJETNIKA (čl. 24. str. 2. Pravilnika)	–
2.	NEOPOREZIVI DIO UMJETNIČKOG HONORARA (čl. 46. st. 6. Pravilnika)	–
3.	POREZNO PRIZNATI IZDACI REPREZENTACIJE (čl. 22. st. 1. toč. 1. Zakona)	–

12. POPIS PRILOGA

1.	Pregled poslovnih primitaka i izdataka (obrazac P-PPI) za 2016
2.	Popis dugotrajne imovine (obrazac DI) za 2016.
3.	
4.	

ZA ISTINITOST I VJERODOSTOJNOST PODATAKA JAMČIM VLASTITIM POTPISOM

NADNEVAK:

3	0	0	1	2	0	1	7
---	---	---	---	---	---	---	---

potpis nositelja zajedničke djelatnosti/opunomoćenika/poreznog savjetnika)

* Napomena, kako ukupan dohodak iznosi 277.000,00 kuna, a zbroj svih troje supoduzetnika 276.999,99 kuna, udjel u dohotku Luke Markovića iskazan je u iznosu od 33.333,34 kune (a ne 33.333,33 kune) kako bi se mogao iskazati ispravan iznos ostvarenog dohotka tijekom 2016. godine.

Svaki od supoduzetnika će **podnijeti svoju godišnju prijavu poreza na dohodak** (obrazac DOH) u koju unosi svoj udio od zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti (po predanoj prijavi o dohotku od zajedničke djelatnosti) i podatke o svim drugim dohocima koje su kao pojedinci ostvario u istom poreznom razdoblju, kao i podatke o plaćenim predujmovima poreza (i prireza) na dohodak po tim dohocima - najkasnije do **28. veljače 2017. godine** za 2016. godinu.

Prijavu poreza na dohodak (obrazac DOH) će svaki od poduzetnika popuniti na način kako je prikazano u prethodnim primjerima.

Primjer 4. - Izračunavanje udjela supoduzetnika u slučaju istupanja jednog od supoduzetnika iz zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti, kada je tijekom godine ostvaren i gubitak

Iva Perić, Marko Jurić i Luka Bigić su sa 01.01.2016. godine započeli obavljati zajedničko obavljanje obrtničke djelatnosti. Ugovorom o zajedničkom obavljanju obrtničke djelatnosti odredili su da svaki od supoduzetnika ima 1/3 udjela u ostvarenom dohotku (33,33%), te Ivu Perić kao nositeljicu djelatnosti.

Međutim, Luka Bigić je sa 30.06.2016. godine istupio iz zajedničkog obrta. Prema novom ugovoru o zajedničkom obavljanju obrtničke djelatnosti Iva Perić i Marko Jurić ugovorili su da svakom pripada 50% udjela u ostvarenom dohotku.

Kako je Luka Bigić istupio iz zajedničkog obrta sa 30.06.2016. potrebno je iz knjige primitaka i izdataka utvrditi dohodak (razlika primitaka i izdataka – kao da se radi o završnom obračunu dohotka) sa istim datumom. Isto tako je (iz knjige primitaka i izdataka, na isti način) potrebno utvrditi koliki je dohodak ostvaren u razdoblju od 01.07.2016. do 31.12.2016. godine.

Prema podacima iz **Knjige primitaka i izdataka** utvrđeno je da je:

- za razdoblje od 01.01. - 30.06.2016. godine utvrđeni **dohodak** u iznosu od 100.000,00 kuna, dok je
- **za razdoblje od 01.07. – 31.12.2016. godine utvrđen je gubitak** u iznosu od - 57.000,00 kuna

UKUPNO poslovni rezultat za 2016. godinu (pozitivan poslovni rezultat tj. dohodak) iznosi **43.000,00 kuna** (100.000,00 kn – 57.000,00 kn)

U razdoblju od 1.1. do 30.06. udjeli u dohotku su iznosili 33,33%, što po članu iznosi 33.333,33 kune (100.000,00 kuna x 33,33% = 33.333,33 kn).

U razdoblju od 01.07. do 31.12. udjeli su iznosili 50% po članu. Kako je u navedenom razdoblju utvrđen gubitak u iznosu od -57.000,00 kuna, **gubitak** po članu iznosi 28.500,00 kuna (57.000,00 x 50% = 28.500,00 kn).

Udjeli po članovima iznose:

1. član (Luka Bigić) za razdoblje od 1.1. – 30.06. dohodak (udjel) iznosi **33.333,33 kune**,

2. član (Iva Perić) za razdoblje od 1.1. – 31.12. dohodak (udjel) iznosi **4.833,33 kune** (33.333,33 kune - 28.500,00 kuna),

3. član (Marko Jurić) za razdoblje od 1.1. – 31.12. dohodak (udjel) iznosi **4.833,33 kune** (33.333,33 kune - 28.500,00 kuna),

Udjel Luke Bigića (člana koji je istupio iz zajedničkog obrta 30.06.2016.) izračunava se na način da se u odnos stavi udjel u dohotku Luke Bigića sa dohotkom ostvarenim iz zajedničkog obrta tijekom cijele 2016. godine, kako slijedi:

$$33.333,33 \text{ kune} / 43.000,00 \text{ kuna} = 77,51938\%$$

Udjeli Ive Perić i Marka Jurića izračunavaju se na način da se u odnos stave njihovi udjeli u dohotku sa dohotkom ostvarenim iz zajedničkog obrta tijekom cijele 2016. godine, kako slijedi:

$$4.833,33 \text{ kune} / 43.000,00 \text{ kuna} = 11,24031\%$$

Za provjeru ispravnosti izračuna navedenih udjela potrebno je zbrojiti udjele (zbroj udjela treba biti jednak 100):

$$77,51938 + 11,24031 + 11,24031 = 100,00.$$

Prijava dohotka od zajedničke djelatnosti (obrazac DOH-Z) navedenih supoduzetnika, kao i dio SD godišnje porezne prijave svakog od supoduzetnika popuniti će se na način naveden u prethodnim primjerima.